

Projekt reSEArch-EU – potencjał
SEA-EU w badaniach i innowacjach

s. 24–27

Wspomnienie o profesorze
Zbigniewie Majchrowskim

s. 47–49

Co nowego
w Radiu MORS?

s. 55–59

GAZETA UNIwersytecka

Czasopismo Społeczności Akademickiej
Uniwersytetu Gdańskiego

Nr 1 (195) Styczeń 2024
ISSN 1689-4723

01

Gala Aktywności Studenckiej
i Doktoranckiej – wyjątkowe
wyróżnienia dla wyjątkowych osób

s. 8–11

NOC BIOLOGÓW 2024 NA UNIWERSYTECIE GDAŃSKIM

W numerze

2 – 7 KALEJDOSKOP WYDARZEŃ

8 – 18 JUBILEUSZE I UROCZYSTOŚCI

- 8 – 11 Gala Aktywności Studenckiej i Doktoranckiej – wyjątkowe wyróżnienia dla wyjątkowych osób
- 12 – 13 Spotkanie z profesorem Jackiem Zauchą
- 14 – 18 Gala Absolwentów 2023 na Wydziale Ekonomicznym

19 – 23 NAUKA I EDUKACJA

- 19 – 21 Obchody XVI Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości na Wydziale Ekonomicznym UG
- 22 – 23 „Stan wojenny – perspektywa pokoleniowa”

24 – 35 WSPÓŁPRACA

- 24 – 27 Projekt reSEArch-EU – potencjał SEA-EU w badaniach i innowacjach
- 28 – 31 Marina Innowacji Uniwersytetu Gdańskiego – realizacja trzeciej misji uczelni
- 32 – 35 Konkursy na „Wyjątkową kartkę świąteczną” oraz „Wiszącą ozdobę świąteczną”

36 – 46 WYWIADY

- 36 – 39 To miała być praca tylko na rok...
Wywiad z dr Beatą Bartczak
- 40 – 43 Doceniam różnorodność w nauce.
Wywiad z dr Magdaleną Zdrowowicz-Żamojć
- 44 – 46 Fascynuje nas kino.
Wywiad z Ulą Haber i Emilią Czajewską

47 – 49 WSPOMNIENIA

- 47 – 49 Profesor dr hab. Zbigniew Majchrowski

50 – 54 KULTURA

- 50 – 51 Postmodernistyczna przyjemność – język komizmu serialu 1670
- 52 – 54 Od Kijowa do Mińska: bożonarodzeniowe obyczaje studentów i pracowników z zagranicy

55 – 59 STUDENCI I DOKTORANCI

- 55 – 59 Co nowego w Radiu MORSE?

60 KONKURSY

- 60 Krzyżówka uniwersytecka z nagrodami

Rada programowa:

prof. dr hab. Wiesław Długokęcki
(przewodniczący)
prof. dr hab. Bernard Lamnek
dr hab. Aneta Oniszczyk-Jastrzębek, prof. UG
dr hab. Katarzyna Wojan, prof. UG
dr Piotr Zieliński
mgr Magdalena Nieczuja-Goniszewska
mgr Łukasz Bień

Redaktor naczelny:

Tomasz Neumann

Redaktorki:

Agnieszka Bień
Sylvia Dudkowska-Kafar
Agata Mysza

Skład i opracowanie graficzne:

Ka Leszczyńska

Korekta:

Aleksandra Pryczkowska

Wydawca:

Uniwersytet Gdański

Nakład:

500 egzemplarzy

Adres redakcji:

Biblioteka Ekonomiczna
ul. Armii Krajowej 110
81-824 Sopot, pok. 201
e-mail: gazeta@ug.edu.pl

Wydanie internetowe:

gazeta.ug.edu.pl

Projekt layoutu:

Studio Spectro

Fotografia na okładce:

Andrzej Nuckowski

Wszystkie artykuły ukazują się w ramach licencji CC BY 4.0 International (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.pl>)

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo do skracania i adiacji tekstów.

SPRAWOZDANIE Z POSIEDZENIA SENATU UG

14 grudnia odbyło się ostatnie w roku 2023 posiedzenie Senatu UG. Rektor UG, **prof. dr hab. Piotr Stepnowski**, rozpoczął je od złożenia gratulacji **prof. dr hab. Krzysztofowi Liberkowi**, który odebrał niedawno na uroczystej gali Fundacji na rzecz Nauki Polskiej tzw. Polskiego Nobla.

Następnie Senat przyjął porządek obrad.

W kolejnym punkcie, który prowadził prorektor, **dr hab. Arnold Kłonczyński, prof. UG**, senatorowie opiniowali kandydaturę prof. Piotra Stepnowskiego na rektora Uniwersytetu Gdańskiego w kadencji 2024–2028 przedstawioną przez **dr hab. Urszulę Patocką-Sigłowy, prof. UG**. Senat głosował następująco: 44 osoby za, 1 osoba przeciw, 5 osób wstrzymało się od głosu. Tym samym senatorowie rekomendowali kandydata Radzie UG.

Rektor podziękował za pozytywne zaopiniowanie kandydatury.

Senat przyjął wnioski o zatrudnienie na stanowisku profesora uczelni w Uniwersytecie Gdańskim:

- wnioski o zatrudnienie **dr hab. Michała Studzińskiego** i **dr hab. Łukasza Rudnickiego** referował dziekan Wydziału Matematyki, Fizyki i Informatyki, **prof. dr hab. Piotr Bojarski**,
- wniosek o zatrudnienie **dr hab. Joanny Świętej-Musznickiej** referował dziekan Wydziału Biologii, **prof. dr hab. Dariusz Szlachetko**,
- wniosek o zatrudnienie **dr hab. Any Belen Sainz** w Międzynarodowym Centrum Teorii Technologii Kwantowych referował dyrektor Centrum, **prof. dr hab. Marek Żukowski**.

Następnie Senat przyjął uchwałę w sprawie składu osobowego Konwentu Godności Honorowych Uniwersytetu Gdańskiego na okres do końca kadencji 2020–2024. **Profesor dr hab. Janinę Ciechanowicz-McLean** (Wydział Prawa i Administracji), która odeszła na emeryturę, zastąpił **prof. dr hab. Jerzy Zajadło** (również z WPIA), zasiadający już w Konwencie w poprzednich kadencjach, w latach 2008–2020.

Kolejnym punktem obrad były, referowane łącznie przez **prof. dr hab. Mirosława Przyłipiaka**, dwie uchwały w sprawie wyznaczenia **dr hab. Marcina Kalecińskiego, prof. UG** oraz **prof. Giovanni Perini Folesani** na promotorów sprawujących opiekę naukową nad przygotowaniem przez **mgr Izabelę Mai** rozprawy doktorskiej w dziedzinie nauk humanistycznych. Jak wyjaśnił prorektor, **prof. dr hab. Wiesław Laskowski**, sprawa ta znalazła się w porządku obrad Senatu ze względu na fakt, że jest to doktorat dziedziny dotyczący więcej niż jednej dziedziny.

Senat w następnym punkcie posiedzenia przegłosował pozytywnie wniosek, który referował rektor, będący *de facto* zgodą Senatu na zobowiązanie UG do wyłożenia wkładu własnego w formie pożyczki (oprocentowanie 2,5 proc.) dla projektu Zielony Uniwersytet, który w znacznej części dofinansowuje Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku. W ramach tej inwestycji zaplanowano wdrożenie w budynkach Wydziału Zarządzania i Wydziału Ekonomicznego centralnego zintegrowanego systemu zarzą-

dzania energią o nazwie BEMS (ang. Building Energy Management System). Efektem końcowym realizacji inwestycji będzie obniżenie zużycia energii, a co za tym idzie – również kosztów energii zużywanej na potrzeby własne budynków i wdrożenie sposobów obniżenia kosztów ich eksploatacji związanych ze zmniejszeniem pracochłonności w zakresie obsługi technicznej i codziennego nadzoru.

Projekt uchwały Senatu UG zmieniającej uchwałę nr 30/23 Senatu UG w sprawie warunków i trybu rekrutacji kandydatów na studia stacjonarne i niestacjonarne w Uniwersytecie Gdańskim w roku akademickim 2024/2025 referował prorektor, prof. Arnold Kłonczyński. W projekcie znalazły się cztery nowe kierunki studiów rozpoczynających się od roku akademickiego 2024/2025:

1. stacjonarne studia drugiego stopnia na kierunku **Environmental Law and Sustainable Development** (Wydział Prawa i Administracji),
2. stacjonarne studia drugiego stopnia na kierunku **Global Studies** (Wydział Nauk Społecznych),
3. stacjonarne studia drugiego stopnia na kierunku **International Financial Law** (Wydział Prawa i Administracji),
4. stacjonarne studia pierwszego stopnia na kierunku **projektowanie gier historycznych** (Wydział Historyczny).

Do tego ostatniego punktu odniósł się dziekan Wydziału Historycznego, **dr hab. Arkadiusz Janicki, prof. UG**, który zaznaczył, że kierunek projektowanie gier

historycznych ma przygotowywać specjalistów z wiedzą w sektorze kultury, ze szczególnym ukierunkowaniem na branżę gier.

Jak dodał prorektor, prof. Arnold Kłoczyński, w projekcie uchwały wprowadzono też redakcję językową w niektórych dotychczasowych programach.

Podjęto również uchwałę w sprawie ustalenia programów studiów na kierunkach prowadzonych w Uniwersytecie Gdańskim, dotyczącą załączników – listy olimpiad uwzględnianych w procesie rekrutacyjnym.

Odnosząc się do kolejnego punktu posiedzenia – projektu uchwały Senatu UG w sprawie ustalenia programów studiów

podyplomowych prowadzonych w Uniwersytecie Gdańskim – prorektor prof. Arnold Kłoczyński zaznaczył, że trzeba niektóre z nich zmodyfikować, a część być może przekształcić w kursy.

Senat przyjął też darowiznę – nieodpłatne użytkowanie programu Argus, po czym zatwierdził protokół posiedzenia Senatu Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 26 października 2023 roku.

W ostatnim punkcie posiedzenia (sprawy różne i wolne wnioski) rektor mówił o powołaniu odrębnego ministerstwa dla szkolnictwa wyższego i o swoich staraniach o spotkanie z nowym ministrem. Z kolei prorektor, prof. Arnold Kłoczyński, poinformował,

że nasz projekt przygotowujemy w ramach programu „Kształcenie na potrzeby gospodarki” przeszedł do ostatniego etapu i mamy nadzieję, że tym razem uzyska dofinansowanie.

Piotr Patalas z CASiD zaprosił w imieniu studentów na Uniwersyteckie Spotkanie Świąteczne i kiermasz charytatywny na WNS.

Na koniec posiedzenia Senatu UG rektor, prof. Piotr Stepnowski, podziękował Senatowi za zaufanie i pozytywne zaopiniowanie jego kandydatury oraz złożył świąteczne życzenia.

**Magdalena
Nieczuja-Goniszewska**
rzeczniczka prasowa UG

PROFESOR GRZEGORZ WĘGRZYN ZASTĘPCĄ PRZEWODNICZĄCEGO RADY DOSKONAŁOŚCI NAUKOWEJ

Profesor Grzegorz Węgrzyn został wybrany na zastępcę przewodniczącego Rady Doskonałości Naukowej podczas pierwszego posiedzenia plenarnego RDN w kadencji 2024–2027. Profesor Grzegorz Węgrzyn pełnił funkcję przewodniczącego RDN w pierwszej kadencji (2019–2023) po powołaniu na tę funkcję w 2019 roku przez ministra nauki i szkolnictwa wyższego, **Jarosława Gowina**. W grudniu 2023 roku minister edukacji i nauki **Przemysław Czarnek** powołał na tę funkcję na kadencję

2024–2027 **prof. Bronisława Sitka** z Uniwersytetu SWPS w Warszawie. Zgodnie z ustawą, przewodniczącego RDN mianuje minister spośród nowo wybranych członków RDN, natomiast zastępców przewodniczącego oraz sekretarza wybierają wszyscy członkowie RDN na posiedzeniu plenarnym.

Podczas wyborów dwóch zastępców przewodniczącego RDN prof. Grzegorz Węgrzyn uzyskał największą liczbę głosów. Drugim zastępcą został **prof. Marian Gorynia** z Uniwersytetu Ekonomiczne-

go w Poznaniu, zaś sekretarzem RDN – **prof. Mansur Rahnama-Hezavah** z Uniwersytetu Medycznego w Lublinie.

Rada Doskonałości Naukowej ma na celu zapewnienie rozwoju kadry naukowej zgodnie z najwyższymi standardami jakości działalności naukowej wymaganymi do uzyskania stopni naukowych, stopni w zakresie sztuki i tytułu profesora.

Julia Bereszczynska
Zespół Prasowy UG

POGOTOWIE SESYJNE PARLAMENTU STUDENTÓW UG! DYŻURY 7 DNI W TYGODNIU

Jeżeli w trakcie sesji czujesz, że niesprawiedliwie cię oceniono, że zostały złamane twoje prawa lub Regulamin Studiów albo masz problem z wykładowcą, to inicjatywa Parlamentu Studentów jest właśnie dla ciebie!

Akcja ma na celu szybkie reagowanie na zgłoszenia związane z nieprawidłowościami w organizacji i przeprowadzaniu egzaminów podczas sesji egzaminacyjnej. Pogotowie Sesyjne dyżuruje przez 7 dni w tygodniu, do 11 lutego.

Aby powiadomić pogotowie, napisz na adres mailowy: parlament.studentow@ug.edu.pl, a w temacie maila napisz „POGOTOWIE SESYJNE”.

oprac. MJ/ZP

STRZELANINA NA UNIWERSYTECIE KAROLA W PRADZE. JAK SIĘ ZACHOWAĆ W PRZYPADKU ATAKU TERRORYSTYCZNEGO?

21 grudnia ub.r., po południu, uzbrojony napastnik wszedł na teren Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu Karola w Pradze i zaatakował przebywające tam osoby. Podczas ataku zabił 14 osób, a ok. 25 osób zranił. W mediach szczególną uwagę przyciągało zdjęcie studentów i wykładowców chowających się przed napastnikiem na gzymsie budynku...

Strzelanina na Uniwersytecie Karola w Pradze wstrząsnęła nie tylko Czechami, ale też całą europejską społecznością akademicką. Dlatego **zachęcamy do zapoznania się z materiałami kampanii społecznej 4U** (<https://4u.tpcoe.gov.pl/>), będącej inicjatywą Centrum Prewencji Terrorystycznej Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Grafiki, filmy i animacje przygotowane przez ABW dokładnie

przedstawiają odpowiednie postępowanie w przypadku wystąpienia ataku terrorystycznego lub jego podejrzenia. Podejście zaprezentowane przez autorów kampanii opiera się na zasadzie **4U: Uważaj! Uciekaj! Ukryj się! Udaremnij atak!**

Marcel Jakubowski
Zespół Prasowy UG

HOŁD OFIAROM STRZELANINY NA UNIWERSYTECIE KAROLA W PRADZE. ZNICZE NA KAMPUSIE UG

22 grudnia ub.r., dzień po dramatycznych wydarzeniach na Uniwersytecie Karola w Pradze, społeczność akademicka UG w wyrazie solidarności z czeską uczelnią spotkała się na placu im. prof. Andrzeja Ceynowy i oddała hołd ofiarom tej tragedii. Na placu zapłonęły znicze, a śmierć 14 osób uczczono chwilą ciszy.

W imieniu społeczności akademickiej UG głos zabrał **Piotr Patalas** z Centrum Aktywności Studenckiej

i Doktoranckiej, jeden z przedstawicieli studentów w Senacie UG, który wyraził w swoim przemówieniu emocje towarzyszące chyba wszystkim zebranym: szok i niedowierzanie, że mogło dojść do takiego wydarzenia. Z kolei rektor UG, **prof. dr hab. Piotr Stepnowski**, podziękował za uczczenie pamięci ofiar słowami: – *Wspólnota akademicka to jedna wielka społeczność, to jedna wielka rodzina. Ta tragedia zdarzyła się w naszej rodzinie.*

Do społeczności akademickiej UG na placu im. prof. Andrzeja Ceynowy dołączyli prezydent Miasta Gdańska **Aleksandra Dulkiwicz**, wojewoda pomorska **Beata Rutkiewicz**, wiceprezydent Miasta Gdańska **Piotr Borawski**, p.o. prezydenta Miasta Sopotu **Magdalena Czarzyńska-Jachim** oraz wiele innych osób, które chciały wyrazić solidarność ze społecznością akademicką praskiej uczelni.

ZP

DOKTOR KATARZYNA ŚWIERK AMBASADORKĄ W PROJEKCIE RM ROADMAP

Dyrektorka Biura Nauki, **dr Katarzyna Świerk**, została mianowana ambasadorką grupy tematycznej Research Evaluation and Assessment Expert w międzynarodowym projekcie RM ROADMAP – Creating Framework Conditions for Research Management to Strengthen the European Research Area. Projekt ten skupia ogólnoeuropejską społeczność

zaangażowaną w zarządzanie badaniami naukowymi, a jego głównym celem jest zdefiniowanie roli i miejsca managerów nauki w dążeniu do doskonałości badawczej.

Ambasadorzy RM ROADMAP będą odpowiedzialni za zbieranie informacji i danych z krajowych instytucji oraz od społeczności akademickiej, aby uzyskać per-

spektywę dla rozwoju roli managerów nauki. Staną się dzięki temu moderatorami współtworzenia przyszłości zarządzania badaniami w Europie.

Więcej:

<https://www.rmroadmap.eu/>

oprac. Julia Bereszczńska
Zespół Prasowy UG

SPOTKANIE WYBORCZE KANDYDATA NA REKTORA UG – PLANY I PYTANIA

Pracownicy i studenci UG uczestniczyli w czwartek, 11 stycznia br., w ogólnouczelnianym spotkaniu z kandydatem na rektora UG na kadencję 2024–2028 – **prof. dr. hab. Piotrem Stepnowskim**.

Spotkanie, zapowiedziane w kalendarzu wyborczym, rozpoczęło się o godz. 11.30 w Auli im. prof. Janusza Sokołowskiego w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Gdańskiego oraz online, za pośrednictwem platformy Microsoft Teams, co pozwoliło wziąć w nim udział wielu osobom.

Kandydat na rektora UG, prof. Piotr Stepnowski, podziękował uczestnikom spotkania i przedstawił krótko najważniejsze działania oraz dokonania z mijającej kadencji. Poinformował też o programie i planach związanych z kadencją 2024–2028. Rozpoczął od informacji o planowanych podwyżkach, które otrzymamy, jeśli zostanie przyjęty budżet państwa. Zgodnie z założeniem rządu mają to być trzydziestoprocenowe podwyżki dla nauczycieli akademickich i dwudziestoprocenowe dla administracji.

Następnie prof. Piotr Stepnowski mówił m.in. o działaniach związanych z mobilnością pracowników i studentów. Także tych dotyczących sojuszu SEA-EU i Związku Uczelni im. Daniela Fahrenheita – o wspólnych planach rozwoju (np. o powołaniu Międzynarodowej Szkoły Doktorskiej czy o federalizacji uczelni gdańskich). Kandydat na rektora UG zwrócił też uwagę na znaczenie działań społeczności akademickiej UG na rzecz wspólnych przestrzeni, takich jak ABO, inicjatywy Centrum Aktywności Studenckiej i Doktoranckiej i wiele innych.

Rektor wymienił również programy mające wspierać dydaktykę i badania oraz aktywizować naukowców, rozwijać współpracę międzynarodową i zachęcać do korzystania ze ścieżek rozwoju całej społeczności akademickiej uczelni, w tym również administrację. Następnie zwrócił uwagę na informatyzację UG: poinformował słuchaczy o wymianie kilkuset zestawów komputerowych na wydziałach i wprowadzaniu mechanizmów informatycznych tam, gdzie to jest możliwe, co nie zawsze jest procesem łatwym na początku, ale koniecznym, gdyż mającym finalnie usprawnić pracę, obsługę studentów i doktorantów oraz komunikację pomiędzy wszystkimi obszarami uniwersytetu.

Mówiąc o planach, prof. Piotr Stepnowski podkreślił, że jednym z najistotniejszych zadań rektora UG w zbliżającej się kadencji jest skupienie się na zagadnieniach związanych z dydaktyką akademicką. Profesor wspominał też m.in. o zmianach we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym i polityce działania w tym obszarze.

W drugiej części spotkania uczestnicy mogli zadawać kandydatowi pytania. Jedno z nich dotyczyło sposobu spożytkowania dotacji ministerstwa na remont akademików przyznanej niedawno naszej uczelni. W odpowiedzi rektor podkreślił, że ta dotacja, jak każda tego typu, jest dla nas bardzo ważna, przydatna i zostanie wykorzystana na bieżące remonty domów studenckich, a w niedalekiej przyszłości będziemy się ubiegać o dofinansowanie generalnego remontu i przebudowy

akademika nr 9 w Sopocie, który chcemy przywrócić do użytku dla studentów.

Kandydata zapytano także o poprawę jakości obsługi studentów i doktorantów. W odpowiedzi na to pytanie prof. Stepnowski zaznaczył, że wprowadzanie usprawnień w tym obszarze konsultowane jest m.in. z Centrum Aktywności Studenckiej i Doktoranckiej. Zapytany o rozwiązania przewidywane dla pracowników odchodzących na emeryturę bądź na niej już będących, poinformował m.in. o dostępnym dla emerytowanych pracowników funduszu socjalnym, powołaniu Klubu Profesorskiego i Klubu Absolwentów, które mają spełniać właśnie taką funkcję – kontynuacji współpracy i utrzymania więzi pracowników z uczelnią.

Podczas spotkania padło też pytanie o to, co czeka nas w najbliższej kadencji w ramach sojuszu Uczelni Fahrenheita. Tu prof. Piotr Stepnowski poinformował, że federacja uczelni odpowiada dokładnie na potrzeby regionu, Obszaru Metropolitalnego Gdańsk–Gdynia–Sopot: – *Otoczenie dostrzega olbrzymi potencjał, jaki tkwi w federacji, i mam nadzieję, że ustawa metropolitalna będzie procedowana wraz ze zmianami federacyjnymi. Kolejnym krokiem będzie powołanie federacji w oparciu o te decyzje, gwarantujące nam jednak zachowanie naszych autonomii pod każdym względem. Dalej określimy mapę działań, kiedy na przykład będziemy integrować szkoły doktorskie.*

Na zakończenie kandydat podziękował za udział w spotkaniu i pytania.

MNG/ZP

ZNAMY LAUREATÓW 3 EDYCJI „PROGRAMU STAŻY ZAGRANICZNYCH DLA MŁODYCH NAUKOWCÓW UG”

Doktor inż. Beata Bajorowicz, dr Klaudia Godlewska, dr Mateusz Kosmol i dr inż. Natalia Majewska to naukowcy Uniwersytetu Gdańskiego, którzy zostali laureatami 3 edycji „Programu staży zagranicznych dla młodych naukowców UG”.

Konkurs przeznaczony jest dla nauczycieli akademickich zatrudnionych na UG w grupie pracowników badawczo-dydaktycznych lub badawczych, którzy posiadają stopień doktora nadany w okresie do siedmiu lat przed dniem wystąpienia z wnioskiem o udział w Programie oraz uzyskali zaproszenie do odbycia stażu naukowego w jednym z ośrodków akademickich wymienionych w aktualnej edycji Global Ranking of Academic Subjects (ranking szanghajska dla dziedziny nauk ścisłych i przyrodniczych oraz nauk społecznych) i THE World University Ranking

by Subject (World University Rankings by Subject | Times Higher Education) dla dziedziny nauk humanistycznych.

Laureaci na realizację stażu otrzymują z programu środki na pokrycie kosztów pobytu, podróży do miejsca odbywania stażu i z powrotem, ubezpieczenia zdrowotnego, OC i NNW oraz ewentualnej legalizacji pobytu – w formie ryczałtu w wysokości 800 zł za każdy dzień pobytu. Szczegółowe informacje dotyczące kosztów dostępne są w regulaminie programu.

W tegorocznej edycji konkursu zostało złożonych 13 wniosków: 1 w dziedzinie nauk humanistycznych, 3 w dziedzinie nauk społecznych oraz 9 w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych. Laureatami zostali (nazwiska w kolejności alfabetycznej):

1. dr inż. Beata Bajorowicz z Wydziału Chemii (dyscyplina nau-

kowa: nauki chemiczne, ośrodek badawczy: Ghent University),

2. dr Klaudia Godlewska z Wydziału Chemii (dyscyplina naukowa: nauki chemiczne, ośrodek badawczy: Technische Universität Dresden),

3. dr Mateusz Kosmol z Wydziału Prawa i Administracji (dyscyplina naukowa: nauki prawne, ośrodek badawczy: The University of Edinburgh),

4. dr inż. Natalia Majewska z Wydziału Matematyki, Fizyki i Informatyki (dyscyplina naukowa: nauki fizyczne, ośrodek badawczy: Kyoto University).

Więcej: <https://ug.edu.pl/nauka/inicjatywa-doskonalosci-uczelnia-badawcza/program-stazy-zagranicznych-dla-mlodych-naukowcow-ug>

EMW/Zespół Prasowy UG

PONAD 800 TYS. EURO DLA PROJEKTU DR. JOHNA SELBY’EGO

Co konkretnie sprawia, że komputery kwantowe są szybsze niż komputery klasyczne? Pełnej odpowiedzi na to pytanie szuka **dr John Selby** z Międzynarodowego Centrum Teorii Technologii Kwantowych UG wraz z międzynarodowym zespołem. Brytyjski naukowiec będzie koordynował projekt sfinansowany na 809 996 euro z QuantERA Call 2023.

Projekt nosi nazwę „ResourceQ – Unifikacja i optymalizacja kwantowych zasobów”. Akademickim partnerem inicjatywy jest Instytut Teoretycznej Fizyki Uniwersytetu Leibniza w Hanowerze, partnerem przemysłowym – francuska firma Quandela, a doradcą

przemysłowym, który ma pomóc w stworzeniu praktycznych zastosowań – niemiecka firma TWT Science & Innovation.

– *W ramach tego projektu chcemy pogłębić nasze zrozumienie komputerów kwantowych i tego, co sprawia, że są szybsze od swoich klasycznych odpowiedników. Ta wiedza przybliży nas do stworzenia praktycznych przemysłowych zastosowań dla tego typu urządzeń* – powiedział dr John Selby.

W tegorocznej, czwartej edycji programu QuantERA złożono 101 wniosków, spośród których wyłoniono 24 zwycięskie projekty. W 8 z nich biorą udział naukowcy

z Polski, przy czym w 4 przypadkach pełnią oni funkcję koordynatora. Ich badania dotyczyć będą m.in. kwantowej natury środowiska, symulatorów kwantowych, kryptografii kwantowej oraz potencjału zasobów odpowiedzialnych za obliczenia stosowane w komputerach kwantowych. Pięć projektów z udziałem Polaków otrzyma finansowanie z Narodowego Centrum Nauki (zakres badań podstawowych), natomiast 3 projekty zostaną sfinansowane przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (zakres badań stosowanych).

Marcel Jakubowski
Zespół Prasowy UG

UG ZAGRA Z WOŚP JUŻ PO RAZ CZWARTY

Udział w kolegium rektorskim, pieczenie pizzy z dziekanem, spotkanie z mistrzem świata w piłce siatkowej czy rejs „Oceanografem” – to tylko niektóre z kilkunastu propozycji społeczności akademickiej naszej uczelni na wsparcie 32 finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Zapraszamy do zapoznania się ze wszystkimi aukcjami UG w ramach WOŚP na Allegro:

1. Udział w Kolegium Rektorskim w Domu Opatów Pelplińskich
2. Wypiekanie pysznej pizzy z dziekanem WNS UG
3. Rozgrywka szachowa z dziekanem Wydziału MFiL UG
4. Zagraj w Splendor z prodziekanem Wydziału MFiL UG
5. Gra w Boule z panią prodziekanem Wydziału MFiL UG
6. Spotkanie z Mistrzem Świata – Mariuszem Wlazłym
7. Piłka do siatkówki UG z podpisem Mariusza Wlazłego
8. Przejażdżka 30-letnim maluchem po Kampusie UG
9. Warsztaty fascynującej kaligrafii chińskiej
10. Weekend w Ośrodku Wypoczynkowym UG w Łączynie
11. Filcowany teatrzyk Przedszkola Uniwersyteckiego
12. Warsztaty Design Thinking z moderatorami UG
13. Zestaw prof. Zajadły dla prawników z autografem
14. Książka *Niepoznana Gdynia* z autografami autorów
15. Pokaz restaurowania książki w pracowni BUG
16. Życzenia okolicznościowe w „Gazecie Uniwersyteckiej”
17. Box from around the world!
18. Warsztaty UG „Poznaj Świat Biotechnologii”
19. Sesja zdjęciowa w strojach ZPiT UG „Jantar”
20. Prywatny pokaz filmowy w DKF UG „Miłość Blondynki”
21. Personalizowane STO LAT zaśpiewane przez Akademicki Chór UG
22. Pakiet pełen autorskich gadżetów z serii SEA-EU!
23. Srebrne kolczyki z limitowanej serii SEA-EU
24. Srebrne spinki do mankietów z limitowanej serii SEA-EU
25. Turystyczno-sportowy pakiet gadżetów UG
26. Kawa&Kąpiel leśna (shinrin yoku) z psycholożkami
27. Opaska na głowę z wełny merino – na zamówienie
28. Fascynujące książki low fantasy *Patrycjuszka*
29. Splątana tożsamość – sygnowany rysunek
30. 5 płyt zespołu T4T, który współtworzy prof. Marcin Szulc
31. Relaksacyjne spotkanie na macie
32. Warsztat wymowy brytyjskiej
33. Semestr kursu języka japońskiego na UG
34. Speechwriter – przemówienia jak w Białym Domu
35. Szkolenie Barista z kawiarnią „Książką i Kawą”
36. Karmienie fok w Stacji Morskiej UG w Helu
37. Zwiedź statek badawczy „Oceanograf” w porcie
38. Wybierz się w niezapomniany rejs „Oceanografem”!
39. Radio MORS „od kuchni”
40. Pełen radości uniwersytecki zestaw dla dzieci
41. Personalizowana ilustracja na podstawie zdjęcia
42. Trening z siatkarkami Johnny-Bros AZS UG
43. „Turbokozak” – spróbuj swoich sił w futsalu
44. Prywatny koncert Studia Wokalnego UG
45. Nagranie w studio pod okiem Krzysztofa Majdy

32 Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy odbędzie się w niedzielę, 28 stycznia 2024 roku. Zebrane środki zostaną przeznaczony na zakup sprzętu do diagnozowania i monitorowania chorób płuc oraz rehabilitacji pacjentów na oddziałach pulmonologicznych dla dzieci i dorosłych. Licytacja aukcji przygotowanych przez społeczność UG trwa do 31 stycznia.

Więcej informacji:

<https://ug.edu.pl/news/pl/6374/ug-zagra-z-wosp-po-raz-czwarty>

**oprac. Julia Bereszczyńska
Zespół Prasowy UG**

Gala Aktywności Studenckiej i Doktoranckiej

WYJĄTKOWE WYRÓŻNIENIA DLA WYJĄTKOWYCH OSÓB

17 stycznia 2024 roku w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Gdańskiego odbyła się druga Gala Aktywności Studenckiej i Doktoranckiej zorganizowana przez Centrum Aktywności Studenckiej i Doktoranckiej Uniwersytetu Gdańskiego. W jej trakcie wręczono Nagrody Specjalne Rektora Uniwersytetu Gdańskiego im. Profesora Tadeusza Dmochowskiego przyznawane z inicjatywy Parlamentu Studentów UG i Rady Doktorantów UG, Nagrody Santander Bank Polska dla studentów i doktorantów Uniwersytetu Gdańskiego, a także Nagrody Rektora za osiągnięcia naukowe, sportowe i artystyczne oraz działalność organizacyjną dla studentów i doktorantów

Fot. Łukasz Bień

Wystąpienie prof. Piotra Stepnowskiego

Fot. Łukasz Bień

Wystąpienie prof. Arnolda Kłonczyńskiego

Fot. Łukasz Bień

POCHWAŁY I PODZIĘKOWANIA

Gala rozpoczęła się od powitania gości przez dyrektora Biura Centrum Aktywności Studenckiej i Doktoranckiej, Łukasza Bienia. Zauważył on, że jest to wyjątkowa uroczystość, która chociaż została zorganizowana po raz drugi, to już wpisała się w kalendarz wydarzeń naszej uczelni. Łukasz Bień podkreślił też, że gala jest okazją, aby podziękować każdemu, kto przyczynił się do rozwoju i promocji naszej społeczności. Szczególne podziękowania skierował do władz Uniwersytetu Gdańskiego, które umożliwiają realizację wszystkich aktywności.

Następnie uczestników gali powitali rektor UG, prof. dr hab. Piotr Stepnowski, i prorektor ds. studentów i jakości kształcenia, dr. hab. Arnold Kłonczyński, prof. UG. Jego Magnificencja w swoim wystąpieniu uwypuklił znaczenie działalności pozanaukowej studentów i doktorantów dla wspólnoty środowiska akademickiego Uniwersytetu Gdańskiego oraz konieczność nagradzania tych wysiłków studentów i doktoran-

tów. Zwrócił również uwagę na to, jak ważne jest działanie razem na rzecz wspólnoty akademickiej, która nie byłaby pełna, gdyby nie udział studentów i doktorantów. Również prorektor ds. studentów i jakości kształcenia, prof. Arnold Kłonczyński, odnosząc się do słów Jego Magnificencji, wskazał na ogromne znaczenie, jakie dla uniwersytetu oraz twórczenia tzw. wielobarwności życia uniwersyteckiego, ma aktywność studencka i doktorancka w obszarze naukowym, organizacyjnym, artystycznym i sportowym. Profesor zauważył, że organizacja wydarzeń naukowych i pozanaukowych wymaga ogromnego wysiłku oraz zaangażowania, co można docenić właśnie dzięki gali.

Po wystąpieniu władz uniwersytetu głos zabrał Wojciech Leśniewski – dyrektor Santander Universidades. Podziękował on władzom Uniwersytetu Gdańskiego za współpracę oraz zachęcał całą społeczność akademicką do aktywności na polu naukowym i społecznym, podkreślając, że żadne z takich działań nie pozostanie bez echa oraz w przyszłości zostaną one docenione.

Wspomniał również o kolejnych projektach, które Santander realizuje z trójmiejskimi uczelniami, zwłaszcza w ramach Związku Uczelni Fahrenheita.

Następnie wystąpili przedstawiciele środowiska doktoranckiego i studenckiego UG: przewodniczący Rady Doktorantów, mgr Sebastian Barczak, oraz wiceprzewodniczący Parlamentu Studentów, Piotr Patalas. Pierwszy z nich w kilku słowach podkreślił wyjątkowość Gali Aktywności Studenckiej i Doktoranckiej. Zauważył też, że dzięki aktywnym studentom i doktorantom nasza uczelnia staje się prawdziwą wspólnotą nauki, otwartą na nowe pomysły, dialog i współpracę. Z kolei Piotr Patalas podziękował wszystkim wyróżnionym – pracownikom, studentom i doktorantom, którzy swoim zaangażowaniem zmieniają funkcjonowanie uniwersytetu. Wspomniał także, tak jak jego przedmówcy, prof. Dmochowski – nazwał go wielkim przyjacielem środowiska studenckiego, a utworzenie nagrody jego imienia uznał za uhonorowanie działalności i aktywności profesora na rzecz uniwersytetu.

Wręczenie Nagród im. Profesora Tadeusza Dmochowskiego

Fot. Łukasz Bień

WRĘCZENIE NAGRÓD

Po wystąpieniach otwierających Galę Aktywności Studenckiej i Doktoranckiej prowadzący ją Kacper Wiśniewski z CASiD rozpoczął część główną wydarzenia, którą było wręczenie nagród zarówno pracownikom, jak i studentom oraz doktorantom. Jako pierwsze wręczono Nagrody im. Profesora Tadeusza Dmochowskiego, dziekana Wydziału Nauk Społecznych, osoby niezwykle życzliwej studentom i doktorantom, która niemal do końca życia wspierała ich społeczność. Właśnie ta otwartość na problemy studentów i doktorantów skłoniła Parlament Studentów oraz

Radę Doktorantów do wystąpienia z wnioskiem o ustanowienie nagrody jego imienia.

W tym roku nagrodę dla pracowników administracyjnych otrzymała Bogumiła Czapiewska z Biura Stypendialnego. Kapituła doceniła zwłaszcza olbrzymie zaangażowanie pani Bogumiły w pomoc studentom, opiekę nad nimi w trakcie pracy w Biurze Stypendialnym oraz w Dziekanacie Wydziału Historycznego. Nagrodzona podczas podziękowań wspominała swoją wieloletnią pracę na UG, gdzie większość czasu spędziła w jednostkach pozostających w bezpośrednim kontakcie ze studentami, co dawało jej satysfakcję i pozwalało na spełnienie zawodowe.

Nagrodę dla nauczyciela akademickiego otrzymał dr Wacław Kulczykowski za wyjątkowe zaangażowanie w działania na rzecz studenckiego ruchu naukowego, zwłaszcza za promowanie nauki w innowacyjny sposób. Doktor Kulczykowski podkreślił, że nagroda jest dla niego wyjątkowym wyróżnieniem. Jego zdaniem najbardziej cenna dla nauczyciela akademickiego powinna być właśnie nagroda ustanowiona na wniosek studentów i doktorantów.

Następnie wręczone zostały Nagrody Santander dla studentów i doktorantów Uniwersytetu Gdańskiego, a także Nagrody Rektora za osiągnięcia naukowe, sportowe i artystyczne oraz dzia-

Fot. Łukasz Bień

JUBILEUSZE I UROCZYSTOŚCI

Wręczenie Nagród Santander

Fot. Łukasz Bień

Gdańska Orkiestra Akademicka

Fot. Łukasz Bień

łalność organizacyjną. Nagrodami wyróżnionych zostało niemal dwustu studentów i doktorantów, jednak nie wszyscy mogli pojawić się na gali.

Wręczanie wyróżnień w poszczególnych kategoriach poprzedzały prezentacje poszczególnych jednostek Uniwersytetu Gdańskiego, w których studenci, doktoranci oraz pracownicy mogą rozwijać swoje pasje naukowe, artystyczne, sportowe czy społeczne. O aktywności kulturalnej odbywającej się m.in. w Akademickim Centrum Kultury „Alternator” opowiedziała Magdalena Niestoruk. Reprezentantka ACK wspomniała o wielu grupach artystycznych, w których swoje pasje rozwijać mogą członkowie społeczności akademickiej. Wiele z tych grup odnosi sukcesy i jest nagradzanych w Polsce oraz za granicą. O działaniach Parlamentu Studentów, Rady Doktorantów i całego Centrum Aktywności Studenckiej i Doktoranckiej UG opowiedział Piotr Patalas. Wskazał on główne kategorie działań prowadzonych przez CASiD, a związanych z nauką, integracją społeczności akademickiej i lokalnej, działaniami charytatywnymi i społecznymi oraz działalnością międzynaro-

dową. Jako ostatni o sukcesach sportowych studentów i doktorantów opowiedział Piotr Walczak, prezes Akademickiego Związku Sportowego UG. Sport jest jedną z dziedzin, w których UG wyróżnia się wśród uczelni z całej Polski, o czym świadczą liczne sukcesy naszych sportowców, składające się na wysokie miejsca AZS UG w corocznych klasyfikacjach Akademickich Mistrzostw Polski.

Gala zakończyła się występem Gdańskiej Orkiestry Akademickiej. Wykonała ona kilka wyjątkowych utworów, które wzbudziły powszechny aplauz.

GALA INNA NIŻ WSZYSTKIE

Gala Aktywności Studenckiej i Doktoranckiej została zorganizowana przez Centrum Aktywności Studenckiej i Doktoranckiej po raz drugi i jest wydarzeniem wyjątkowym na naszej uczelni. Stanowi jedną z niewielu okazji, by wyróżnić studentów i doktorantów angażujących się nie tylko w aktywności związane z obowiązkami wynikającymi z programu studiów, lecz także w innych dziedzinach życia. Wyjątkowa jest też Nagroda im. Profesora Tadeusza Dmochowskiego dla najbardziej

zaangażowanych w rozwój środowiska studenckiego pracowników naukowych i administracyjnych.

Zaangażowanie w akcje związane z rozwiązywaniem problemów społecznych, organizowanie zawodów sportowych i udział w nich czy rozwijanie pasji artystycznych obok aktywności na polu naukowym są czymś szczególnym, wyróżniającym tylko niektóre osoby studiujące na Uniwersytecie Gdańskim. Te dodatkowe aktywności wymagają więcej pracy, często nie dają bezpośredniej gratyfikacji, ale są podejmowane z różnych powodów, takich jak chęć pomocy, sprawdzenia siebie czy pasja artystyczna. Niezależnie od motywacji działania takie zmieniają na lepsze środowisko akademickie UG. Liczba laureatów, którzy w czasie Gali Aktywności Studenckiej i Doktoranckiej otrzymali nagrody i wyróżnienia, pokazuje, że Uniwersytet Gdański jako uczelnia daje duże możliwości rozwoju i to nie tylko na polu naukowym. Uczelnia zachęca do kreatywności studentów i doktorantów, a jej władze dostrzegają ich starania i pomagają urzeczywistnić ich potencjał.

**Agnieszka Bień
Piotr Patalas**

Spotkanie z profesorem Jackiem Zauchą

23 listopada 2023 roku w Ratuszu Staromiejskim w Gdańsku odbyło się uroczyste spotkanie z prof. dr. hab. Jackiem Zauchą z Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Gdańskiego, laureatem Nagrody Naukowej Miasta Gdańska im. Jana Heweliusza za rok 2022

Fot. archiwum prywatne

Profesor dr hab. Jacek Zaucha

Profesor ekonomii na Wydziale Ekonomicznym Uniwersytetu Gdańskiego, od lat współpracujący z Instytutem Morskim Uniwersytetu Morskiego w Gdyni. Jest współtwórcą *Agendy Terytorialnej UE 2020* i *Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030*. Kierował również pracami nad przygotowaniem pierwszego polskiego planu zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich. Na Uniwersytecie Gdańskim pełni m.in. funkcję kierownika Katedry Ekonomii Międzynarodowej i Rozwoju Gospodarczego, senatora i członka Rady Dyscypliny. Profesor Zaucha jest ekspertem Narodowego Centrum Nauki, członkiem Prezydium Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju Polskiej Akademii Nauk, Rady Naukowej Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania im. Stanisława Leszczyckiego PAN, Pomorskiej Rady Inwestycyjnej ds. Instrumentów Zwrotnych oraz Pomorskiego Forum Terytorialnego przy Marszałku Województwa Pomorskiego. Pełnił funkcje przewodniczącego Komitetu Zagospodarowania i Planowania Przestrzennego Regionu Bałtyckiego oraz wicesekretarza tej sieci współpracy.

Profesor dr hab. Jacek Zaucha jest twórcą podwalin ekonomii przestrzennej obszarów morskich, autorem pierwszych na świecie publikacji na ten temat. Jego badania koncentrują się wokół zagadnień planowania i zagospodarowania przestrzennego, rozwoju przestrzennego, rozwoju obszarów morskich, spójności terytorialnej, polityki spójności UE oraz integracji bałtyckiej.

Podczas spotkania laureat Pomorskiego Nobla, jak potocznie nazywana jest Nagroda Naukowa Miasta Gdańska im. Jana Heweliusza, wygłosił niezwykle ciekawy, autorski wykład popularnonaukowy pt. „Przestrzeń *terra incognita?*”, w którym przedstawił ewolucję spojrzenia na kształtowanie przestrzeni morskiej, przywołując podwaliny teoretyczne i praktyczne implikacje utworzenia morskiej ekonomii przestrzennej. Po wykładzie odbyła się równie inspirująca i dynamiczna debata z udziałem dr. hab. Jarosława Czochańskiego, dr. Marka Stępy oraz dr. Wiktora

Szydarowskiego. Była ona poświęcona przestrzeni jako tematowi badawczemu.

W spotkaniu wzięli udział liczni przedstawiciele władz Miasta Gdańska, Gdańskiego Towarzystwa Naukowego, Nadbałtyckiego Centrum Kultury, Uniwersytetu Gdańskiego oraz Morskiego Instytutu Rybackiego, rodzina, przyjaciele i sympatycy prof. Zauchy. Całemu wydarzeniu towarzyszyły wspomnienia z życia i drogi naukowej profesora, anegdoty i historie, jak również wirtualne wywiady.

Uroczystość odbywającą się w przepięknej Sali Mieszkańskiej Ratusza Staromiejskiego uświetniły wspaniałe akcenty muzyczne, w tym operowe (Julia Iwaszkiewicz – sopran, Emilia Grażyńska – fortepian), koncert zespołu Jakubowe Muszelki (Leszek Hinc – gitara, śpiew, Joanna Kandzora – śpiew) do tekstów Jacka Kaczmarskiego oraz etiuda Teatru Sztuka na Wynos z Krakowa.

**oprac.
dr Magdalena Markiewicz**

Gala Absolwentów 2023 na Wydziale Ekonomicznym

W dniu 17 listopada 2023 roku odbyła się uroczysta gala wręczenia dyplomów absolwentom studiów magisterskich Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Gdańskiego roku akademickiego 2022/2023

Fot. Alan Stocki/UG

PRZEMÓWIENIA OTWIERAJĄCE GAŁĘ

Uroczystość rozpoczęła się od wysłuchania hymnu Rzeczypospolitej Polskiej oraz pieśni *Gaudeamus igitur*. Następnie dziekan

Wydziału Ekonomicznego, **dr hab. Monika Bąk, prof. UG**, powitała zaproszonych gości: prorektor ds. współpracy międzynarodowej, **dr hab. Annę Jurkowską-Zeidler, prof. UG**, zespół dziekański, promotorów, absolwentów, ich rodzi-

ców i bliskich oraz przedstawicieli otoczenia biznesowego: instytucji i przedsiębiorstw finansowych, konsultingowych, logistycznych oraz takich podmiotów, jak: EU Consult, Flex Poland, ING Bank, LSEG, Uni-Logistics, Univentum Labs, Vetro.

W swoim wystąpieniu prof. Bąk odniosła się do subiektywności świata tłumaczonego przez wiele nauk, w tym nauki ścisłe, psychologię, filozofię, socjologię, a nawet – fizykę kwantową, przywołując metaforę kota Schrödingera i wskazując na istotność obserwacji, siłę percepcji człowieka oraz moc świadomości. Drugim ważnym czynnikiem, na który zwróciła uwagę, był indywidualizm człowieka, jego różne potrzeby, pragnienia, ambicje i predyspozycje.

Dziekan zwróciła się do absolwentów słowami: – *Ważne jest, abyście odnaleźli w życiu miejsce, które jest dla was właściwe, abyście mogli w pełni wykorzystać swój indywidualny potencjał, i takie miejsce, które jednocześnie najlepiej odpowiada waszym pragnieniom i predyspozycjom. Na studiach nauczycie się poszukiwać informacji, analizować i krytycznie patrzeć na świat, ale również rozumieć i doceniać swoją unikalność. Życzę wam, abyście mieli odwagę iść własną drogą, myśleć szeroko i kreatywnie, a jednocześnie być otwartymi na nowe wyzwania i możliwości. Żyjemy w czasach 3L, czyli lifelong learning. Pamiętajcie w tym kontekście o tym, że drzwi naszego wydziału, a także naszej wspianej uczelni, są dla was zawsze otwarte, czy to w ramach szkoły doktorskiej, studiów podyplomowych, kursów, czy to gdy staniecie w nich w innej roli, jako praktycy gospodarczy, którzy wspierają nasze procesy edukacyjne. My również będziemy pamiętać zawsze o was.*

Następnie głos zabrała prof. Anna Jurkowska-Zeidler, która powitała w imieniu władz uczelni dziekan Monikę Bąk, kolegium dziekańskie, profesorów, absolwentów, ich rodziców i przyjaciół oraz całą społeczność uniwersytecką. W swoim wystąpieniu skierowanym do absolwentów prorektor powiedziała: – *Motto Uniwersytetu Gdańskiego to „In mari via tua”, czyli „W morzu nasza droga”. Drodzy absolwenci, kończycie uczelnię i widzimy was jako żeglarzy, którzy opuszczają port stanowiący bezpieczne środowisko i ruszają na nieznaną wodę. To ważne, jak będziecie pamiętać swoją Alma Mater, czyli Uniwersytet Gdański, jakie emocje towarzyszą wam podczas pożegnania, jakie moce nabyliście podczas studiowania na uczelni, które pomogą wam w dorosłym życiu, tym płynięciu już pod własnymi żaglami. W waszej morskiej podróży będą zdarzały się burze, wielkie fale, flauty, samotne wyspy, ale pamiętajcie, że tu jest wasz bezpieczny port. Każdy z profesorów, nauczycieli akademickich, jest dla was niejako latarnią morską, która rozświeca światło i pokazuje drogę, to tutaj są kotwice, które tworzą pewien kanon akademickich wartości, europejskich wartości, które kreujemy i o które dbamy i walczymy. [...] Uczelnia również cały czas się rozwija, wzmacnia, buduje swoją tożsamość. W odpowiedzi na trudne uwarunkowania zewnętrzne jesteśmy bardzo stanowczy w realizacji idei naukowego rozwoju, idei uniwersytetu otwartego, wrażliwego społecznie i ekologicznie. Chciałabym wam życzyć, abyście dbali o swoje supermoce, które na pewno macie, żebyście wierzyli w swoją moc sprawczą, bądźcie wrażliwi społecznie, nie odwracajcie oczu, kiedy komuś dzieje*

się krzywda, a przede wszystkim – budujcie swój własny dobrostan. Nie dawajcie sobie przyzwolenia na lenistwo, mierzcie wysoko i pamiętajcie, że nikt w was nie będzie wierzył tak, jak wy sami. A my wam w tym pomożemy podczas drogi do stawania się świadomym obywatelem i świadomą obywatelką Europy i świata, i osobą hołdującą wartościom demokratycznym. Życzę wam, abyście mogli żyć w bezpiecznym i dobrym świecie. Wracajcie do nas czasem z tej dalekiej podróży, żeby nam opowiedzieć, jak pięknie się wam powodzi.

NAGRODY DLA NAJLEPSZYCH

Po wystąpieniu prof. Jurkowskiej-Zeidler przyszedł czas na wręczenie nagród absolwentom, którzy uzyskali lokaty na kierunkach i wyróżnienia na poszczególnych specjalnościach. Tę niezwykle emocjonującą część uroczystości poprowadziła **dr Magdalena Markiewicz**, prodziekan ds. rozwoju i współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, która poprosiła o uhonorowanie wyróżniających się absolwentów panią rektor, panią dziekan i kolejno przedstawicieli Rady Ekspertów. Listy gratulacyjne i dyplomy dokumentujące uzyskanie lokaty oraz nagrody ufundowane przez przedstawicieli pracodawców współpracujących z wydziałem uzyskali:

- **mgr Wiktoria Dołęga**, kierunek biznes i technologia ekologiczna, I lokata, studia stacjonarne II stopnia, promotorzy: prof. dr hab. Jacek Zaucha, dr inż. Aleksandra Pieczyńska,
- **mgr Magdalena Kalinowska**, kierunek biznes i technologia ekologiczna, II lokata, studia stacjonarne II stopnia, promotorzy: dr Andrzej Poszewiecki, dr inż. Joanna Nadolna,

Fot. Alan Stocki/UG

- **mgr Dariusz Piotrowski**, kierunek biznes i technologia ekologiczna, III lokata, studia stacjonarne II stopnia, promotorzy: prof. dr hab. Jacek Zaucha, dr inż. Aleksandra Pieczyńska,
- **mgr Zuzanna Lichnerowicz**, kierunek telemedycyna i projekty w ochronie zdrowia. Health Care Technology, I lokata, studia niestacjonarne II stopnia, promotor: dr hab. Beata Majecka, prof. UG,
- **mgr Maciej Sawko**, kierunek ekonomia, I lokata oraz najlepsza średnia na specjalności ekonomika transportu i logistyka, studia stacjonarne II stopnia, promotor: dr Leszek Reszka,
- **mgr Urszula Bałdyga**, kierunek ekonomia, II lokata, studia stacjonarne II stopnia, promotor: dr Leszek Reszka,
- **mgr Justyna Sakowska**, kierunek ekonomia, III lokata, studia stacjonarne II stopnia, promotor: dr Leszek Reszka,
- **mgr Marcelina Śluzak**, kierunek ekonomia, najlepsza średnia na specjalności diagnozowanie ekonomiczne i funkcjonowanie przedsiębiorstw, studia stacjonarne II stopnia, promotor: dr Joanna Hartenberger-Liszek,
- **mgr Agnieszka Nawrocka**, kierunek ekonomia, najlepsza średnia na specjalności innowacyjność w gospodarce, studia stacjonarne II stopnia, promotor: dr hab. Joanna Kuczewska, prof. UG,
- **mgr Michał Roda**, kierunek międzynarodowe stosunki gospodarcze, I lokata oraz najlepsza średnia na specjalności międzynarodowe strategie marketingowe, studia stacjonarne II stopnia, promotor: dr Tomasz Czuba,
- **mgr Magdalena Przyszczelska**, kierunek międzynarodowe stosunki gospodarcze, II lokata oraz najlepsza średnia na specjalności międzynarodowy transport i handel morski, studia stacjonarne II stopnia, promotor: dr Tomasz Nowosielski,
- **mgr Katarina Jati**, kierunek międzynarodowe stosunki gospodarcze, III lokata oraz najlepsza średnia na specjalności International Business, studia stacjonarne II stopnia, promotor: dr hab. Krystyna Żołądkiewicz, prof. UG,
- **mgr Ewa Sołowicz**, kierunek międzynarodowe stosunki gospodarcze, III lokata oraz najlepsza średnia na specjalności International Business, studia stacjonarne II stopnia, promotor: dr hab. Krystyna Żołądkiewicz, prof. UG,
- **mgr Karol Skrzyszewski**, kierunek międzynarodowe stosunki gospodarcze, III lokata oraz najlepsza średnia na specjalności handel zagraniczny, studia stacjonarne II stopnia, promotor: dr hab. Sylwia Pangsy-Kania, prof. UG.

Nagrody i upominki z okazji uzyskania wysokich wyników w nauce przygotowali dla absolwentów przedstawiciele następujących przedsiębiorstw i instytucji: EU Consult – **Krzysztof Gutta**, Flex Poland – **Aneta Czoske** i **Agata Włodarczyk**, ING Bank – **Andrzej Ostrowski** i **Agnieszka Strąk-Sowińska**, LSEG – **Michał Rudnicki**, Uni-Logistics – **Agnieszka Meler**, Univentum Labs – **dr hab. Wojciech Bizon**, prof. UG, Vetro – **Jacek Tymiński**.

Listy gratulacyjne i upominki otrzymali również absolwenci studiów magisterskich za wyróżniającą się działalność społeczną na rzecz środowiska akademickiego i osiągnięcia sportowe. **Magister Urszula Bałdyga**, **mgr Wiktoria Pawlos** oraz **mgr Maciej Sawko** reprezentujący Naukowe Koło Logistyki otrzymali upominki ufundowane przez Uni-Logistics S.A.,

Fot. Alan Stocki/UG

natomiast **mgr Agnieszka Baran** i **mgr Karolina Dawidowska** reprezentujące Koło Naukowe „HaZet”, **mgr Magdalena Gackowska** i **mgr Alicja Szymańska** reprezentujące koło naukowe Studencki Klub Biznesu oraz **mgr Magdalena Przyszczalska** reprezentująca Morskie Koło Naukowe otrzymały upominki ufundowane przez LSEG.

Za osiągnięcia sportowe wyróżnieni zostali: **mgr Jakub Stremlau**, który uzyskał I miejsce drużynowo w klasyfikacji uniwersytetów i III miejsce drużynowo w klasyfikacji generalnej podczas Akademickich Mistrzostw Polski w Żeglarstwie, oraz **mgr Izabela Świerżewska**, która zdobyła I miejsce drużynowo w klasyfikacji generalnej i I miejsce drużynowo w klasyfikacji uniwersytetów podczas Akademickich Mistrzostw Polski w Piłce Ręcznej. Oprócz listów gratulacyjnych otrzymali oni upominki ufundowane przez Wydział Ekonomiczny.

Absolwenci, którzy uzyskali wyróżnienia za działalność społeczną i osiągnięcia sportowe, zostali uhonorowani również upominkami ufundowanymi przez Flex Poland.

WYSTĄPIENIA PRZEDSTAWICIELA PRACODAWCÓW ORAZ ABSOLWENTÓW

Po wręczeniu lokat, nagród i wyróżnień głos zabrała prodziekan ds. rozwoju i współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, dr Magdalena Markiewicz, która poprosiła o wystąpienie w imieniu pracodawców **Andrzeja Ostrowskiego**, dyrektora regionalnego ds. korporacyjnych ING.

Dyrektor Ostrowski rozpoczął swoje przemówienie od podkreślenia, że jest to symboliczny i przełomowy moment, gdy absolwenci żegnają władze uczelni i witają pracodawcy. – *Gratuluję wam, absolwentom, tego, że ukończyliście studia pięcioletnie, a dzisiaj świętujecie uzyskanie tytułu magistra, co nie jest takie łatwe w dzisiejszej dobie zmieniających się trendów, myśli i pomysłów na temat tego, jak edukować – mówił. – Część osób doradza, aby pójść bezpośrednio do pracy, nie kończyć studiów, gdyż wiedzę można nabyć, już pracując. Jednak z perspektywy doświadczeń organizacji, którą reprezentuję, widzę, jak ważne jest to, aby ukończyć studia dru-*

giego stopnia, czyli nabyć wiedzę wynikającą z ich pełnego cyklu. To oznacza, że dużo dłużej uczyliście się tego, jak się uczyć i macie wynikającą z tego przewagę w postaci dłuższego treningu w tym zakresie. To ważne, gdyż zgodnie z ideą lifelong learning dalej będziecie się uczyć kolejnych rzeczy w pracy, w otoczeniu biznesowym, bez względu na to, jaką drogę wybierzeecie. Jako reprezentant sektora finansowego chciałbym odwołać się do psychologii rynków, koncepcji świadomości i nieświadomości według Gustava Junga, w kontekście myśli, które tworzą rzeczywistość. Świat jest taki, jaki sobie wyobrażamy, że jest. Będę zachęcał zatem do tego, aby o otaczającym nas świecie myśleć w sposób pozytywny, myśleć o tym, że można wiele osiągnąć, że każdy z was, absolwentów, ma swoje talenty. O swoich talentach dowiadujemy się jako studenci, jeszcze na uczelni, ale także później, w działaniu. Zachęcam was także do tego, abyście eksperymentowali. Macie jeszcze niewiele zobowiązań, a wiele możliwości. Możecie zatem robić w życiu wszystko: zakładać firmy, iść do pracy w korporacji,

Fot. Alan Stocki/UG

do średniej, małej lub dużej firmy, i jest to etap w życiu, na którym możecie szukać swojej drogi, być może znaleźć swoje talenty czy rozwiązania, o których dzisiaj jeszcze nie wiecie. Uczelnie przygotowują studentów do życia w świecie, którego jeszcze nie ma. I to wy będziecie tworzyć tę przyszłość, tworzyć ten świat i łączyć te wszystkie elementy, których się nauczyliście. Aby przygotować was w pewien sposób na tę drogę, która jest przed wami, chciałbym jeszcze powiedzieć o 4K, czyli czterech kompetencjach, żeby potwierdzić to, że jesteście przygotowani do osiągnięcia sukcesów w świecie, który jest i w którym będziecie partycypować i tworzyć swoje historie biznesowe. Jesteśmy przecież na wydziale, który koncentruje się na tym właśnie, ekonomicznym i biznesowym obszarze. Jest wiele koncepcji odnoszących się do tego, jakie kompetencje przyszłości będą potrzebne. 4K to kreatywność, jako łączenie i znajdowanie nowych rozwiązań, krytyczne myślenie, jako analizowanie i szacowanie ryzyka w celu wyważenia znajdowanych roz-

wiązań, kooperacja, czyli umiejętność współpracy w różnych środowiskach i na wiele różnych sposobów, a także komunikacja. Wszystkie te kompetencje mogliście wykształcić tutaj, na uczelni, jesteście dobrze przygotowani i na pewno będziecie mogli to wykorzystać. Życzę wam realizacji wszystkich zamierzeń i, parafrazując odniesienia do morza, wspólnych spotkań i dotarcia do wielu interesujących portów po wypłynięciu z Uniwersytetu Gdańskiego.

Następnie w imieniu absolwentów polsko- i anglojęzycznych głos zabrały osoby reprezentujące kierunki ekonomia oraz międzynarodowe stosunki gospodarcze, **mgr Katarina Jati**, **mgr Ewa Sołowicz** i **mgr Alicja Szymańska**.

PUNKT KULMINACYJNY, CZYLI WRĘCZENIE DYPLOMÓW

Kolejnym punktem spotkania było wręczenie dyplomów ukończenia studiów wszystkim absolwentom poszczególnych kierunków i specjalności. Absolwentów wraz z promotorami poszczególnych seminariów zapra-

szali prodziekan ds. studenckich i kształcenia, **dr Tomasz Gutowski** (kierunki: biznes i technologia ekologiczna, telemedycyna i projekty w ochronie zdrowia, ekonomia) oraz prodziekan ds. nauki, **dr hab. Przemysław Borkowski**, **prof. UG** (International Business, międzynarodowe stosunki gospodarcze). Absolwenci otrzymali dyplomy i gratulacje z rąk dziekan WE, dr hab. Moniki Bąk, prof. UG.

Po wręczeniu wszystkich dyplomów i gratulacji prof. Monika Bąk podziękowała wszystkim gościom za przybycie na Galę Absolwentów 2023, a następnie poprosiła o powstanie i wysłuchanie hymnu Unii Europejskiej.

Spotkanie zakończyło się tradycyjnie sesją fotograficzną absolwentów wszystkich kierunków i specjalności, rozmowami i wspomnieniami lat spędzonych na studiach.

Zapraszamy do obejrzenia zdjęć i filmu z tej niezapomnianej uroczystości na YouTube (<https://www.youtube.com/watch?v=0WU8F-cbtTh4>), a także relacji na koncie wydziału na Instagramie (<https://www.instagram.com/ekonomug/>).

dr Magdalena Markiewicz

Obchody XVI Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości na Wydziale Ekonomicznym UG

W dniach 15 i 16 listopada 2023 roku na Wydziale Ekonomicznym Uniwersytetu Gdańskiego odbyły się obchody XVI Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości. W zorganizowanych z tej okazji wykładach oraz warsztatach wzięło udział wielu studentów oraz uczniów łącznie z 14 szkół ponadpodstawowych

Fot. Ewa Ignaciuk

Światowy Tydzień Przedsiębiorczości (ŚTP) to międzynarodowy projekt promujący świadomy rozwój, aktywną postawę wobec życia i podejmowanie biznesowych inicjatyw. Organizowany jest od 2008 roku w 180 krajach świata przez instytucje, organizacje i firmy, którym zależy na rozwijaniu przedsiębiorczości.

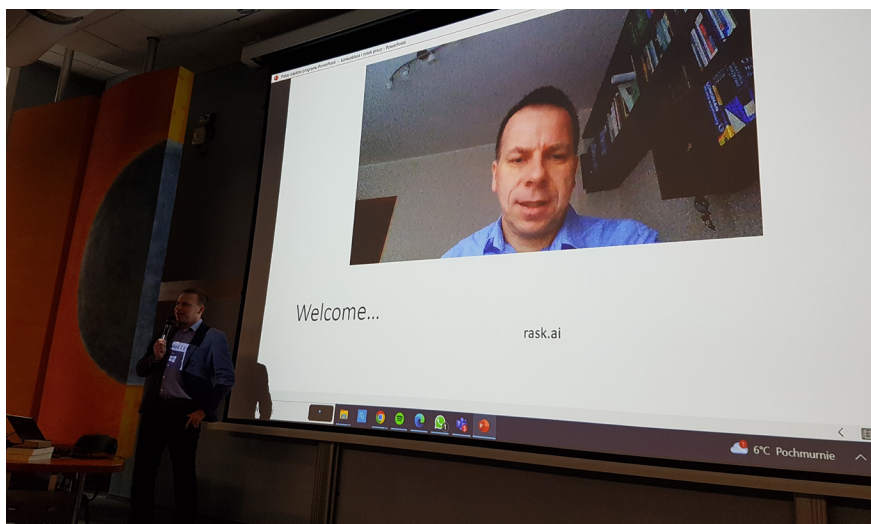
Przygotowywane przez nie bezpłatne wykłady, warsztaty, debaty i konkursy pomagają zdobyć wiedzę z zakresu zakładania i rozwijania działalności gospodarczej, rozwijania start-upów, wejścia na rynek pracy i wielu innych tematów. Wydział Ekonomiczny jest zaangażowany w to wydarzenie od 2015 roku. Za koordynację ŚTP

na Wydziale Ekonomicznym odpowiadają **dr Magdalena Markiewicz** i **dr Ewa Ignaciuk**.

Hasło przewodnie tegorocznego ŚTP to „**Rewolucje technologiczne**” i temu to zagadnieniu poświęcona była większość wystąpień prelegentów uczestniczących w wykładach i warsztatach zorganizowanych

Doktor Andrzej Poszewiecki podczas wykładu „Znaczenie technologii dla rynku pracy – rewolucja czy ewolucja?”

Fot. Ewa Ignaciuk

na Wydziale Ekonomicznym UG. Osoby, które uczestniczyły w wydarzeniu, mogły wysłuchać czterech fascynujących wykładów, wziąć udział w dwóch inspirujących warsztatach, a także zadawać pytania podczas wywiadu z ekspertką zajmującą się start-upami.

Pierwszą prelegentką była **dr Maria Matusiewicz**. Wygłoszony przez nią wykład pt. „Fizyczny Internet, czyli logistyka przyszłości” przybliżył istotę koncepcji, która bez wątpienia zmieni sposób dystrybucji towarów.

Następnie **dr Andrzej Poszewiecki** w niezwykle interesujący

sposób, wykorzystując zdobycze najnowszej technologii, w tym AI, przedstawił kwestię wpływu zmian technologicznych na rynek pracy i aktywność zawodową, w odniesieniu do obecnych oraz przyszłych pracowników. Podczas wykładu „Znaczenie technologii dla rynku pracy – rewolucja czy ewolucja?” dr Poszewiecki ukazał zarówno wyzwania, jak i możliwości pojawiające się na rynku pracy w związku z rozwojem technologii, w tym technologii komunikacyjnych, sztucznej inteligencji czy automatyzacji.

Ukazując bogactwo tematów i zagadnień prezentowanych

podczas pierwszego dnia ŚTP na Wydziale Ekonomicznym, nie można nie wspomnieć o wykładzie **dr Sylwii Machowskiej-Okrój** pt. „Jak ekonomiści analizują popyt i czy dobrze jest mieć wysokie przychody? Analiza i narzędzia prognozowania popytu z uwzględnieniem wielu zmiennych”. Wykład cieszył się dużym powodzeniem, zwłaszcza wśród uczniów klas matematycznych i ekonomicznych.

Specjalnie dla licealistów przygotowano warsztaty pt. „Przedsiębiorczość w świecie innowacji”, które poprowadziła **dr Małgorzata Ławreszuk**, oraz

Doktor Magdalena Markiewicz (z lewej) i dr Małgorzata Ławreszuk otwierają warsztaty pt. „Przedsiębiorczość w świecie innowacji”

Fot. Ewa Ignaciuk

Marcin Wąsik-Wiszniewski podczas wykładu pt. „Bezpieczeństwo w cyberprzestrzeni”

Fot. Ewa Ignaciuk

warsztaty przeprowadzone przez **Bartosza Radziewicza**, studenta II roku studiów magisterskich na Wydziale Ekonomicznym, pt. „W co warto inwestować? Świadome podejście do pierwszych inwestycji”.

Ogromnym zainteresowaniem publiczności cieszył się wykład pt. „Bezpieczeństwo w cyberprzestrzeni”, wygłoszony przez **Marcina Wąsika-Wiszniewskiego**, reprezentującego **Nowoczesne Zarządzanie Biznesem**, czyli program edukacji ekonomicznej realizowany we współpracy z Radą Bankowości Elektronicznej Związku Banków Polskich, Warszaw-

skim Instytutem Bankowości oraz Krajową Izbą Rozliczeniową.

Last but not least tegorocznych obchodów Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości był wywiad przeprowadzony przez członków **Koła Naukowego „HaZet”**, pod opieką **dr Moniki Grottel**, z **Aleksandrą Hinc** z **HiBusiness Aleksandra Hinc Kancelaria Radcy Prawnego**. Rozmówczyni, zgodnie z tytułem wywiadu: „Wszystko, co chcemy wiedzieć o prowadzeniu start-upu, ale nie mamy odwagi o to zapytać” podzieliła się ze słuchaczami swoją bogatą wiedzą na temat zakładania i prowadzenia start-upów.

W otwartych lub specjalnie przygotowanych dla naszych gości wykładach oraz warsztatach Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości wzięło udział łącznie niemal 500 osób. Pierwszego dnia przybyło 240 uczestników, a drugiego dnia – prawie 260 osób. Dziękując za tak liczne i aktywne uczestnictwo w tegorocznych obchodach ŚTP, pragniemy już teraz zaprosić wszystkich na przyszłoroczne wydarzenie.

dr Ewa Ignaciuk
dr Magdalena Markiewicz

Uczestnicy wywiadu z ekspertem pt. „Wszystko, co chcemy wiedzieć o prowadzeniu start-upu, ale nie mamy odwagi o to zapytać”

Fot. Ewa Ignaciuk

„Stan wojenny – perspektywa pokoleniowa”

13 grudnia 1981 roku jest wciąż wyjątkową datą we współczesnej historii Polski, przypominającą nam o wprowadzeniu stanu wojennego. W związku z kolejną rocznicą tego wydarzenia w dniu 13 grudnia 2023 roku na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego odbyła się debata „Stan wojenny – perspektywa pokoleniowa” zorganizowana przez Centrum Aktywności Studenckiej i Doktoranckiej UG, Instytut Pamięi Narodowej, Instytut Bałtycki oraz Komisję Zakładową NSZZ „Solidarność” Uniwersytetu Gdańskiego

Fot. Łukasz Bień

POWITANIE UCZESTNIKÓW DEBATY

Uczestników debaty jako pierwszy powitał dyrektor Oddziału Instytutu Pamięi Narodowej w Gdańsku, dr Marek Szyma-

niak, który w swoim wystąpieniu skupił się na ukazaniu stanu wojennego z innej perspektywy niż perspektywa pokoleniowa. Pozwoliło to słuchaczom spojrzeć na to wydarzenie z punktu widzenia społeczeństwa i ofiar. Doktor

Profesor Bogdan Chrzanowski

Fot. Łukasz Bień

Doktor Marek Szymaniak

Fot. Łukasz Bień

Szymaniak zastanawiał się również nad tym, jak uczestniczący w spotkaniu studenci rozumieją i odbierają stan wojenny.

Następnie głos zabrała dyrektor Zarządu Instytutu Bałtyckiego, dr hab. Danuta Plecka, prof. UG. Opowiedziała ona zebranym o tym, jak duże znaczenie ma pamięć o stanie wojennym, w tym także w murach uczelni, gdzie wciąż prowadzone są badania na temat tych trudnych dni.

Jako ostatni gości powitał przewodniczący Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność”, dr hab. Franciszek Makurat, prof. UG, który wspominał stan wojenny z perspektywy osoby będącej pracownikiem Uniwersytetu Gdańskiego. Profesor Makurat opowiedział m.in. o działaniach, które podejmował w celu uwolnienia studentów aresztowanych w czasie stanu wojennego oraz o tym, jak na stan wojenny reagowała społeczność akademicka.

WYKŁAD WPROWADZAJĄCY

Wykład wprowadzający do debaty wygłosił emerytowany profesor w Instytucie Politologii na Wydziale Nauk Społecznych

Uniwersytetu Gdańskiego, Bogdan Chrzanowski. Spośród wielu wątków, do których odniósł się prelegent, istotne były zwłaszcza te związane z jego własnym doświadczeniem z lat 1980–1981. Uznał on również, że groźba interwencji sowieckiej w 1981 roku była realna, podobnie jak choćby w 1956 roku. Profesor Chrzanowski opowiadał też o roli opozycji politycznej i autentycznej niechęci do niektórych jej członków (m.in. Adama Michnika i Jacka Kuronia) ze strony generała Wojciecha Jaruzelskiego.

DYSKUSJA

Po wykładzie prof. Chrzanowskiego odbyła się dyskusja, moderowana przez dr. Dominika Bienia z CASiD. Uczestniczyli w niej prof. Bogdan Chrzanowski, dr Daniel Czerwiński – naczelnik Oddziałowego Biura Badań Historycznych IPN w Gdańsku – i dr Piotr Abryszeński, pracownik tego biura. Goście rozmawiali o przyczynach stanu wojennego, podobieństwie stanu wojennego do wcześniejszych przełomowych wydarzeń z historii Polski oraz o jego przebiegu, skutkach społecznych, politycznych

i gospodarczych. W czasie dyskusji pojawiły się również pytania od publiczności, studentów, którzy urodzili się wiele lat po rozpoczęciu stanu wojennego. Pytano nie tylko o kwestie związane z samym stanem wojennym, ale również o dziedzictwo ruchu Solidarność w latach 80. XX wieku.

Na koniec wywiązała się dyskusja na temat tego, na ile na podstawie aktualnie znanych źródeł można stwierdzić, że groźba sowieckiej interwencji była realna, a na ile stanowiła ona jedynie pretekst dla decyzji podjętych przez władze Polski Ludowej. Dyrektor Oddziału IPN w Gdańsku podjął polemikę z prof. Chrzanowskim, mówiąc, że nie były planowane działania ze strony wojsk radzieckich.

Jak wynika z debaty, istnieje potrzeba i pole do prowadzenia kolejnych tego typu spotkań, zwłaszcza w akademii, która jest doskonałym miejscem do dyskusowania na temat istotnych wydarzeń historycznych, także z perspektywy krytycznej.

Łukasz Bień

Projekt reSEArch-EU

POTENCJAŁ SEA-EU W BADANIACH I INNOWACJACH

Po trzech latach konsorcjum Europejskiego Uniwersytetu Nadmorskiego (European University of the Seas – SEA-EU) zakończyło realizację projektu reSEArch-EU („reinforcing Sustainable Actions, resilience, cooperation and harmonisation across and by the SEA-EU Alliance” – „Wzmocnienie zrównoważonych działań, budowania odporności, współpracy i harmonizacji w ramach i za pomocą Sojuszu SEA-EU”). Projekt ten był dofinansowany z programu Horyzont 2020, a powstał w odpowiedzi na konkurs Komisji Europejskiej w ramach programu „Science with and for Society” – „Nauka z udziałem i dla społeczeństwa”

Transformation Lab w Breście

Fot. archiwum reSEArch-EU

European Researchers' Night – Pomorska Noc Naukowców

Fot. archiwum reSEArch-EU

„Science with and for Society” (SwafS) to program, którego celem jest budowanie skutecznej współpracy między nauką a społeczeństwem, rekrutacja nowych talentów naukowych oraz łączenie doskonałości naukowej ze świadomością i odpowiedzialnością społeczną. Odpowiedzialne badania i innowacje mają umożliwić wszystkim podmiotom społecznym współpracę w celu lepszego dostosowania procesu badań i jego wyników do wartości, potrzeb i oczekiwań społeczeństwa.

Działania podejmowane w projekcie **reSEArch-EU** miały na celu zwiększenie możliwości badawczych i innowacyjnych uczelni SEA-EU w takich obszarach, jak: budowanie odporności na kryzysy, zrównoważony rozwój, otwarta nauka, angażowanie interesariuszy instytucji szkolnictwa wyższego do uczestnictwa w badaniach i tworzeniu innowacji.

W ramach projektu reSEArch-EU realizowano różnorodne aktywności, wśród których najistotniejsze dotyczyły: 1) oceny potencjału innowacyjnego i badawczego uczelni SEA-EU, projektowania i wdrażania narzędzi wspierających wykorzystanie tego potencjału; 2) aktywizowania środowiska akademickiego

w przedsięwzięcia wzmacniające dialog, transfer wiedzy i współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym; 3) integrowania działań sojuszu w ramach Otwartej Nauki i Otwartych Danych Badawczych; 4) intensyfikacji działań w kierunku zielonej transformacji uczelni, zwłaszcza w zakresie badań naukowych oraz stworzenia wspólnej długofalowej agendy badawczej, mającej na celu dążenie do zrównoważonego rozwoju Europejskiego Uniwersytetu Nadmorskiego SEA-EU.

Wykonawcy projektu pracowali przy realizacji poszczególnych pakietów badawczych na rzecz:

- zwiększenia odporności i przeciwdziałania niestabilności badań oraz innowacji,
- podnoszenia jakości i stabilizacji ekosystemu innowacji,
- tworzenia rozwiązań dotyczących demokratyzacji wiedzy i otwartej nauki,
- opracowywania długofalowej agendy badawczej SEA-EU.

WZMACNIANIE ODPORNOŚCI UNIWERSYTETÓW NA KRYZYSY

Anti-Fragility Think Tank koncentrował się na ocenie kondycji uczel-

ni SEA-EU po kryzysie spowodowanym przez pandemię COVID-19 oraz opracowaniu zasad postępowania na rzecz wzmacniania odporności uniwersytetów sojuszu. Członkowie zespołu opracowali mapę drogową cyfrowej transformacji badań i innowacji opartą na wcześniej przeprowadzonej diagnozie oraz przeprowadzili warsztaty na temat pracy zdalnej i wyzwań związanych z wykorzystaniem infrastruktury badawczej w warunkach pandemicznych. Na podstawie przypadku Europejskiej Agencji Badań Jądrowych i rozwiązań stosowanych na uczelniach SEA-EU zespół wypracował **raport przeglądowny na temat technik zdalnej pracy naukowej**.

Aby wesprzeć rozwój kompetencji miękkich naukowców, utworzono **platformę internetową SEA-EU Academy** (academy.sea-eu.org), na której znajdują się nagrania szkoleń online przeprowadzonych w ramach laboratorium Spin-off Competence Lab, podnoszących kwalifikacje badawcze, a także webinarów umożliwiających wymianę doświadczeń młodych naukowców (SEA-EU Talent) oraz krótkie prezentacje Ambasadorów Otwartej Nauki reSEArch-EU.

BADANIE ŚLADU WĘGLOWEGO DYDAKTYKI I PRACY LABORATORYJNEJ

Ważnym działaniem w zakresie **zmniejszenia śladu węglowego i wdrażania ekologicznych praktyk w zakresie badań i innowacji** było testowanie możliwości wykorzystania wirtualnego narzędzia GES 1point5 stosowanego w uczelniach i instytucjach naukowo-badawczych we Francji. W ramach zadania powstał **abstrakt naukowy opisujący proces zielonej transformacji w uczelniach SEA-EU**. Z kolei naukowcy z Uniwersytetu Gdańskiego zaproponowali oryginalne metody badania śladu węglowego dydaktyki i pracy laboratoryjnej.

EKOSYSTEM INNOWACJI

Dzięki zaangażowaniu interesariuszy środowiska akademickiego **za pomocą narzędzia HEInnovate dokonano analizy kondycji uczelni partnerskich SEA-EU w zakresie przedsiębiorczości i innowacyjności**. Poprzez ocenę potencjału patentowego utworzono bazę 872 rekordów – **Patent Landscape Tool**, która była punktem wyjścia do stworzenia **Patent Landscape Report**, czyli **Raportu krajobrazu patentowego** obejmującego zarówno potencjał komercjalizacyjny, jak i mocne i słabe strony w rozwoju wspólnych technologii sojuszu. Wspierając Wirtualne Biuro Transferu Technologii SEA-EU, przeprowadzono **serię warsztatów dotyczących wzajemnej wymiany doświadczeń na temat zarządzania ochroną praw własności intelektualnej i procesami patentowania badań naukowych**. Po przeprowadzeniu warsztatów został opracowany raport dobrych praktyk.

Celem kolejnego zadania było zaprojektowanie platformy

Sea-Innovate Hub (sih.sea-eu.edu.pl) do współpracy między przedsiębiorstwami a instytucjami szkolnictwa wyższego, opartej na trzech filarach: dzieleniu się dobrymi praktykami, bazie usług oraz wykorzystaniu narzędzia **Marketplace Tool**. Narzędzie to zostało stworzone w celu połączenia uniwersytetów sojuszu z otoczeniem biznesowym poprzez stworzenie wirtualnej przestrzeni do wymiany wiedzy, rozwoju nowych partnerstw, a także promowania innowacyjnego potencjału SEA-EU.

W celu rozwoju kompetencji komercjalizacyjnych i przedsiębiorczych u naukowców sojuszu przeprowadzono serię webinarów z ekspertami – **Spin-off Competence Lab**. Wśród tematów przewodnich znajdowały się: Lean StartUp – metodologia Canvas, finansowanie dotacyjne i kapitałowe oraz projektowanie spekulacyjne.

DEMOKRATYZACJA WIEDZY

W tym zadaniu w pierwszej kolejności partnerzy sojuszu skupili się na **mapowaniu i analizie podejść i strategii angażowania różnych grup interesariuszy w działania uniwersytetów SEA-EU**. W kolejnym etapie prac zostały **opracowane i przetestowane różne modele działań pilotażowych** mających na celu usprawnienie współpracy, współprojektowania i współdostarczania wiedzy.

Aby przetestować nową koncepcję – **Science Shop – Marina Innowacji UG**, w pierwszej kolejności przeprowadzono badanie ankietowe wśród 380 pomorskich NGO w celu określenia potencjału współpracy. W konsekwencji UG zrealizował pilotażowe projekty z wybranymi pomorskimi NGO. Marina Innowacji UG została włączona na stałe w zakres działalności Centrum Zrównoważonego

Rozwoju UG w ramach programu „Współpraca z otoczeniem społecznym” [artykuł o Marinie Innowacji UG – zob. s. 28–31 – red.].

W ramach podnoszenia świadomości o Science Shop przeprowadzono pięć webinarów pt. „Community Driven Participatory Research and Education” („Badania i edukacja partycypacyjna kierowane przez społeczność”) z udziałem naukowców z innych uczelni w Europie.

Z kolei spotkanie **Kiel Marketplace**, zorganizowane w formule networkingu, umożliwiło naukowcom nawiązanie kontaktów eksperckich z firmami i naukowcami z Niemiec.

Naukowcy z uczelni partnerskich zostali też dwukrotnie zaproszeni na tzw. **Transformation Lab** (do Kilonii oraz do Brestu). Głównym celem tych wyjazdów było zapoznanie się z dobrymi praktykami dotyczącymi relacji między tamtejszym uniwersytetem a lokalnymi organizacjami pozarządowymi z branży morskiej, organizacjami ochrony środowiska oraz firmami współpracującymi z uczelnią.

W ramach omawianego pakietu roboczego odbył się również konkurs **Citizen Science**, czyli **Obywatelski Konkurs Naukowy**. W konkursie, mającym na celu wykorzystanie wiedzy (ekspertkiej) obywateli w rozwiązywaniu problemów naukowych, wzięły udział trzy grupy: młodzież, seniorzy i naukowcy.

Zwieńczeniem prac w ramach projektów pilotażowych prowadzonych we współpracy ze społeczeństwem było przygotowanie **Przewodnika dobrych praktyk zaangażowania interesariuszy**.

WSPIERANIE OTWARTEJ NAUKI

Na początku pracy przy tym pakiecie przeprowadzono ankietę,

WSPÓŁPRACA

która miała na celu przegląd i omówienie obecnie obowiązujących procedur, metodologii i zasobów związanych z praktykami zarządzania otwartymi danymi na uczelniach SEA-EU. W konsekwencji przeprowadzenia przeglądu dotychczasowych działań powstał **Program Ambasadorów Otwartej Nauki**, który zakładał powołanie i przeszkolenie kadry Ambasadorów Otwartej Nauki oraz Oficerów Otwartych Danych Badawczych w każdym kampusie SEA-EU. Podczas dwóch edycji Staff Week wypracowali oni wspólną **Politykę Otwartej Nauki i Otwartych Danych Badawczych dla SEA-EU**.

W kolejnym kroku rozpoczęto prace nad wypracowaniem wspólnego **Systemu Otwartych Danych Badawczych oraz zestawu narzędzi online** obejmujących wytyczne dotyczące wdrażania polityki otwartych danych badawczych.

Ambasadorzy Otwartej Nauki organizowali w trakcie projektu wydarzenia aktywizujące na rzecz Otwartej Nauki, np. Open Science Info Session, Research Info Day, czy też Escape Room 'Open Access'. Uczelnie brały również udział w European Researchers' Night, a także organizowały spotkania z naukowcami z udziałem publiczności, np. w formule kawiarenek naukowych.

Ważnym aspektem tego pakietu był również **rozwój inicjatyw szkoleniowych** z zakresu otwartych danych badawczych i promowania korzyści płynących z otwartej nauki.

DŁUGOFALOWA AGENDA BADAWCZA SEA-EU

Prace prowadzone w ramach tego pakietu doprowadziły do **zmapowania obszarów doskonałości w SEA-EU**. Zestawiono tu dane dotyczące doktorskich prac dyplomowych, konferencji i projektów unijnych realizowanych w uczelniach czy dane bibliometryczne. Stały się one podstawą do stworzenia **publikacji podsumowującej wspólną wizję SEA-EU dotyczącą głównych wyzwań społecznych, w których badania naukowe i innowacje mogłyby odegrać główną rolę**.

Zwieńczeniem prac w ramach projektu reSEArch-EU było wspólne wypracowanie przez zespół Task Force, złożony z doświadczonych i wysokich rangą naukowców, **długofalowej agendy badawczej konsorcjum SEA-EU** opartej na trzech filarach:

- SEA-EU jako punkt odniesienia dla innych jednostek w Europie i poza nią dzięki doskonałości w nauczaniu i badaniach,
- SEA-EU jako przestrzeń publiczna dla ponadnarodowej współpracy

między uniwersytetami, ośrodkami szkolenia zawodowego i przedsiębiorstwami,

- rozwój kariery naukowej młodych naukowców,

a także ukierunkowanej na kluczowe zagadnienia, takie jak: dopasowanie zasobów badawczych do wyzwań społecznych ujętych w Celach Zrównoważonego Rozwoju ONZ oraz obecność uczelni aliansu w programach krajowych i regionalnych w ramach inteligentnych specjalizacji.

Funkcję kierownika projektu reSEArch-EU z ramienia UG od 1 stycznia 2021 pełnił prorektor ds. współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, prof. dr hab. Krzysztof Bielawski, natomiast od września 2022 do 31 grudnia 2023 pełniła ją prorektor ds. współpracy i rozwoju, dr hab. Sylwia Mrozowska, prof. UG. Funkcję kierownika technicznego projektu pełniła Justyna Sikorska. W działaniach realizowanych w ramach projektu brało udział ponad 40 pracowników UG. Większość działań kierowana była do społeczności akademickiej całego sojuszu i interesariuszy zewnętrznych.

Więcej o projekcie:
researcheu.sea-eu.org

Justyna Sikorska

reSEArch-EU

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 101017454

Marina Innowacji Uniwersytetu Gdańskiego

REALIZACJA TRZECIEJ MISJI UCZELNI

W obliczu dynamicznych przemian społecznych i gospodarczych trwają nieustanne poszukiwania modeli współpracy, które będą skutecznie łączyć teoretyczne aspekty nauki z realnymi potrzebami społecznymi. Jednym z rozwiązań wychodzących naprzeciw tym potrzebom jest model Science Shop, odzwierciedlający ideę współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi a instytucjami akademickimi. W jaki sposób uniwersytety mogą jeszcze bardziej angażować się we współpracę ze społecznościami lokalnymi, które oczekują konkretnych rozwiązań odpowiadających na zróżnicowane wyzwania społeczne? Na to pytanie odpowiemy na przykładzie projektu Marina Innowacji Uniwersytetu Gdańskiego

Spotkanie podsumowujące dotychczasową współpracę z organizacjami pozarządowymi, które odbyło się w Regionalnym Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych

Fot. archiwum CASiD

Spotkanie z organizacjami pozarządowymi, pracownikami Wydziału Nauk Społecznych UG i przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego

Fot. archiwum CASiD

Współczesne uczelnie mają do spełnienia trzy misje. Pierwsza z nich to kształcenie, druga – prowadzenie prac naukowo-badawczych, a trzecia – nawiązywanie relacji z otoczeniem tak, aby m.in. wdrażać w praktyce wyniki badań i w ten sposób przyczyniać się do rozwoju społecznego¹. Uniwersytet Gdański realizuje trzecią misję m.in. za pomocą modelu Science Shop, który polega na otwartości na sugestie i wyzwania zgłaszane uczelni oddolnie przez organizacje pozarządowe w ramach projektu Marina Innowacji UG. Koordynatorem całości jest **Bartosz Duraj** z Centrum Zrównoważonego Rozwoju (będący również koordynatorem programu „Współpraca z otoczeniem społecznym”). Opiekę merytoryczną nad Mariną Innowacji sprawuje **dr Joanna Morawska** z Biura Współpracy i Rozwoju UG.

JAK DZIAŁA MARINA INNOWACJI UG?

Na początku projektu zbadano organizacje pozarządowe z naszego regionu pod kątem ich oczekiwań dotyczących współpracy z Uniwersytetem Gdańskim. Następnie

wybrano trzy z nich, a zgłoszone przez nie problemy przekształcono w tematy projektów pilotażowych, nad którymi studenci pracowali pod okiem mentorów i ekspertów. Pilotaż ten prowadzony był w ramach projektu **reSEArch-EU** („reinforcing Sustainable Actions, resilience, cooperation and harmonisation across and by the SEA-EU Alliance”) wdrażanego przez konsorcjum Uniwersytetu Europejskiego SEA-EU i finansowanego z programu Horyzont 2020. Efektem końcowym było wdrożenie wypracowanego przez studentów rozwiązania oraz wspólna ewaluacja, przeprowadzona przez organizację, studentów oraz uczelnię.

Marina Innowacji UG stanowi dobry przykład tego, w jaki sposób uniwersytet może stać się katalizatorem zmian społecznych dzięki zaangażowaniu się w rozwiązywanie konkretnych problemów zgłaszanych przez organizacje pozarządowe. W czasie projektu studenci wraz z mentorami bezpośrednio uczestniczą w tych procesach i aktywnie poszukują odpowiedzi oraz rozwiązań problemów, z którymi zmagają się organizacje. Taka forma nauki nie tylko zwiększa kompetencje

praktyczne studentów, ale także pomaga im lepiej zrozumieć rzeczywiste wyzwania, z którymi musi się mierzyć sektor pozarządowy.

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE W PROJEKCIE

Do realizacji działań pilotażowych w ramach Mariny Innowacji zaproszono trzy organizacje: Spółdzielnię Socjalną ZEROBAN i Fundację RC, prowadzące wspólnie sklep ekonomii społecznej Dobry Deal, oraz Stowarzyszenie „Waga”.

W ramach współpracy ze Spółdzielnią ZEROBAN i Fundacją RC studentki Wydziału Zarządzania, pod opieką **mgr Pauliny Stefańskiej**, pracowały nad przygotowaniem dla sklepu Dobry Deal innowacyjnego rozwiązania, które odpowiadałoby na zmieniające się wymagania rynku w zakresie marketingu i reklamy. Zaproponowano koncepcję Tajemniczego Pudełka Charytatywnego, która łączyła w sobie elementy marketingu, reklamy i społecznej odpowiedzialności. Przygotowana przez studencki zespół koncepcja wykraczała poza tradycyjne metody promocji, oferując sklepowi nie tylko zwiększenie sprzedaży, ale również

budowanie pozytywnego wizerunku marki. Druga inicjatywa dotyczyła realizacji warsztatów pt. „Rozpracuj to!”. Warsztaty zrealizowano we współpracy ze Stowarzyszeniem „Waga” podczas dni kariery „Idę do pracy” w Gdańskim Centrum Integracji. Program szkolenia został starannie zaprojektowany, tak aby sprostać wyjątkowym potrzebom osób z doświadczeniem uchodźczym z Ukrainy, które stanęły przed wyzwaniem znalezienia zatrudnienia w nowym kraju. Projekt ten miał na celu nie tylko ułatwienie aklimatyzacji w nowym środowisku, ale także budowanie poczucia pewności siebie i niezależności. Realizacja tego celu była możliwa dzięki działaniom zespołu, który skupiał się na rozwijaniu umiejętności autoprezentacji u uczestniczek, w tym umiejętności wykorzystywania mediów społecznościowych jako narzędzia do budowania osobistej marki. Działanie to realizowane było przez zespół pod kierunkiem **dr Judyty Borchet** z Instytutu Psychologii UG.

– *Taki model współpracy wiąże się z licznymi korzyściami zarówno dla środowiska akademickiego, jak i dla samych organizacji pozarządowych* – zwraca uwagę Bartosz Duraj. – *Dla uniwersytetów to szansa na praktyczne zastosowanie wiedzy teoretycznej oraz rozwój umiejętności praktycznych u studentów. Naukowcy mogą bezpośrednio obserwować efekty swojej pracy oraz dostosowywać swoje badania do bieżących wymagań i problemów. Z kolei dla organizacji pozarządowych jest to okazja do skorzystania z najnowszych osiągnięć nauki oraz do wprowadzenia innowacji, które mogą realnie wpłynąć na jakość ich działań. Działania podejmowane w ramach projektu stanowią przykład roli, jaką uniwersytet*

może odgrywać jako katalizator zmian społecznych, dzięki zaangażowaniu w rozwiązywanie rzeczywistych problemów, które zgłaszane są przez organizacje pozarządowe.

– *Uniwersytet Gdański, realizując trzecią misję uczelni, podejmuje współpracę z organizacjami pozarządowymi* – mówi **dr hab. Sylwia Mrozowska, prof. UG**, prorektor ds. współpracy i rozwoju. – *Partnerami społecznymi są bardzo różnorodne organizacje. Staramy się współkształtować przestrzeń do dzielenia się wiedzą, dobrymi praktykami, przygotowywać wspólne projekty oraz organizować praktyki studenckie w organizacjach pozarządowych i wydarzenia popularyzujące sposoby radzenia sobie z trudnymi społecznie wyzwaniami.*

– *Współpraca międzysektorowa, czyli taka, która zachodzi pomiędzy organizacjami pozarządowymi, biznesem a sektorem nauki i samorządowym, jest kluczowa dla wzmocnienia społeczeństwa obywatelskiego* – podkreśla **Łukasz Samborski**, dyrektor Regionalnego Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych. – *To organizacje pozarządowe są głównym partnerem, dzięki któremu realizowane są cele zrównoważonego rozwoju. Szeroki zakres spraw, którymi NGO się zajmują, oraz grupy interesariuszy, których angażują, pozwalają każdemu partnerowi na znalezienie najlepszego dla niego kierunku działalności. Siła i wpływ organizacji pozarządowych wzmocniły się z pewnością w ostatnich latach, co także zauważyło nowe pokolenie młodych ludzi coraz bardziej świadomych znaczenia postaw prospołecznych. Coraz szersza współpraca z sektorem społecznym sprawiła, że organizacje zaczęły profesjonalizować*

swoje funkcjonowanie, na przykład wdrażając strategię związane z rozwojem finansowym bez korzystania z grantów, czego uczą się od biznesu. Wszystkie sektory czerpią olbrzymie korzyści ze współpracy i wymiany doświadczeń, a największą korzyścią jest komplementarność działań społecznie odpowiedzialnych. Widzimy bardzo duży potencjał we współpracy z Uniwersytetem Gdańskim.

PLANY NA 2024 ROK

W grudniu 2023 roku Centrum Zrównoważonego Rozwoju UG we współpracy z Centrum Aktywności Studenckiej i Doktoranckiej UG zorganizowało spotkania z pomorskimi organizacjami pozarządowymi. Podczas dwóch wydarzeń podsumowano dotychczasową współpracę oraz określono najważniejsze potrzeby pomorskich NGO na 2024 rok w ramach Mariny Innowacji UG.

Pierwsze spotkanie odbyło się na zaproszenie Fundacji RC, która prowadzi inkubator organizacji pozarządowych w Gdańsku. Drugie spotkanie miało miejsce na Wydziale Nauk Społecznych UG, dzięki uprzejmości dziekana WNS, **prof. dr. hab. Michała Harciaraka**. W spotkaniu tym udział wzięli przedstawiciele instytutów WNS, organizacje pozarządowe, które współpracują już z UG, oraz organizacje, które taką współpracę chciałyby zainicjować. Bardzo cenny był również udział przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, w tym Regionalnego Ośrodka Pomocy Społecznej, gdyż działania organizacji pozarządowych oraz samorządów niejednokrotnie uzupełniają się. Współpraca tych podmiotów jest nie tylko wskazana, ale wręcz niezbędna do skutecznego podejmowania wyzwań stojących przed samorządami. Jest

Przemawia przedstawiciel Stowarzyszenia TurkPol, współpracującego z Instytutem Politologii UG

Fot. archiwum CASiD

ona też niezwykle cenna, gdy te działania zostaną wsparte przez uniwersytet.

– *W dobie dynamicznych zmian otwartość akademii i gotowość do współpracy z organizacjami pozarządowymi mogą stanowić nowy wymiar nauki. To początek epoki, w której nauka nie tylko dąży do poznania, ale także do wpływania na rzeczywistość i podnoszenia jakości życia. Takie działania są nieocenione dla kształtowania społeczeństwa opartego na wiedzy, empatii i współdziałaniu – społeczeństwa, które nie tylko rozumie swoje potrzeby, ale również potrafi je skutecznie zaspokajać* – podsumowuje Bartosz Duraj.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi może być bardzo wartościowa nie tylko dla naukowców, ale także dla studentów i doktorantów. Takie działanie umożliwia rozwój umiejętności

społecznych i sprawdzenie ich w praktyce w przedsięwzięciach realizowanych przez fundacje czy stowarzyszenia. Wielu pracodawców podkreśla, że tzw. umiejętności miękkie są bardzo istotne w karierze zawodowej, a udział w wykładach czy ćwiczeniach często nie jest wystarczający, by te umiejętności rozwijać. Z kolei studenci i doktoranci podkreślają, że działanie w organizacjach pozarządowych daje im poczucie wpływu na rzeczywistość. Studenci starszych lat oraz doktoranci odbywający wolontariat w organizacjach pozarządowych mogą również prowadzić badania naukowe, a ich wyniki wykorzystywać w pracach dyplomowych czy artykułach naukowych.

– *Zadaniem Centrum Aktywności Studenckiej i Doktoranckiej jest wspieranie różnego rodzaju działań studentów i doktorantów, także tych związanych z angażo-*

*waniem się w pracę organizacji pozarządowych – mówi **Łukasz Bień**, dyrektor Biura Centrum Aktywności Studenckiej i Doktoranckiej UG. – Dzięki wsparciu Bartosza Duraja koordynującego kwestie współpracy z NGO ze strony Centrum Zrównoważonego Rozwoju UG mamy okazję nawiązać kontakty z tymi podmiotami, które są zainteresowane kooperacją. Jesteśmy przekonani, że przyniesie to korzyść zarówno studentom, jak i szerzej – uczelni oraz otoczeniu społeczno-gospodarczemu. Już w trakcie ostatnich spotkań udało nam się nawiązać kontakty z organizacjami, które są zainteresowane włączeniem w swoje działania studentów i doktorantów wszystkich kierunków i dyscyplin, co, jak mam nadzieję, zaowocuje współpracą w nadchodzącym roku.*

Agnieszka Bień
Szymon Gronowski

¹ <http://obywatelenauki.pl/2015/01/trzy-misje-uczelni-trzy-sciezki-kariery-krzysztof-leja-na-lamach-fa/>

Konkursy na „Wyjątkową kartkę świąteczną” oraz „Wiszącą ozdobę świąteczną”

14 grudnia 2023 roku na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego odbyło się Uniwersyteckie Spotkanie Świąteczne. Studenci, doktoranci oraz pracownicy uniwersytetu mogli poczuć prawdziwy klimat świąt Bożego Narodzenia m.in. dzięki wysłuchaniu koncertu kolęd, spróbowaniu tradycyjnego barszczu z pasztecikami oraz wykonaniu pamiątkowego zdjęcia ze świątecznymi rekwizytami. Szczególnym wydarzeniem tego dnia było wręczenie nagród laureatom konkursów na „Wyjątkową kartkę świąteczną” oraz na „Wiszącą ozdobę świąteczną”

Uniwersyteckie Spotkanie Świąteczne

Fot. Łukasz Bień

Konkurs na „Wyjątkową kartkę świąteczną” skierowany był do przedszkolaków, drugi zaś – na „Wiszącą ozdobę świąteczną” – do uczniów klas 0–3 szkoły podstawowej. Organizatorem obu konkursów było Centrum Aktywności Studenckiej i Doktoranckiej, a wzięły w nich udział dzieci z Przedszkola Uniwersyteckiego, Przedszkola Niepublicznego „Puchatek” w Gdańsku-Osowie, Przedszkola Niepublicznego „Radosna Akademia” w Miszewie oraz Szkoły Podstawowej nr 33 w Gdańsku.

Zgodnie z regulaminem prace konkursowe można było składać do 4 grudnia 2023 roku. Zwycięzców wyłoniła Komisja Konkursowa w składzie: prorektor ds. studentów i jakości kształcenia, dr hab. Arnold Kłonczyński, prof. UG, dyrektor Biura Centrum Aktywności Studenckiej i Doktoranckiej – Łukasz Bień, wiceprzewodniczący Parlamentu Studentów – Piotr Patalas, pracownica biura rektora – Karolina Kalkszejn-Wenta oraz pracownik CASiD – Kacper Wiśniewski, który pełnił funkcję protokolanta.

– *Wybranie najpiękniejszej kartki oraz ozdoby świątecznej sprawiło Komisji Konkursowej duży kłopot i było ogromnym wyzwaniem – zauważa Łukasz Bień. – Wszystkie prace były wyjątkowe i unikatowe. W każdej zauważyć mogliśmy ogromne zaangażowanie najmłodszych. Niektóre z nich wzbudzały w nas szczególne emocje i właśnie te uznaliśmy za godne wyróżnienia. Wszyscy laureaci zajęli pierwsze miejsce, ponieważ komisja nie przyznała innego miejsca niż pierwsze. Nie zależało nam, aby kreować jakiegokolwiek poczucie rywalizacji. Celem wydarzenia było dla nas ukazanie magii świąt widzianej oczami najmłodszych*

i przekazanie jej dalej, do podopiecznych Domu Opieki Społecznej na Polankach. Prace dzieci trafiły tam dwa dni przed Wigilią Bożego Narodzenia.

WIZYTA NAJMŁODSZYCH

Oczywiście na rozdaniu nagród pojawiły się również dzieci z placówek biorących udział w obu konkursach. Przybycie tak niezwykłych gości spowodowało niemałe zamieszanie – zwłaszcza wśród studentów uczestniczących w Uniwersyteckim Spotkaniu Świątecznym. Jak zauważył Michał, student psychologii – *Tak duża liczba dzieci na wydziale to duże zaskoczenie – pozytywne oczywiście. Ich obecność tutaj przypomina mi święta Bożego Narodzenia z czasów, gdy sam byłem dzieckiem, oraz tworzy poczucie, że to Spotkanie Świąteczne jest wydarzeniem rodzinnym.*

Dzieci na rozdanie nagród przybyły w asyście opiekunów z przedszkoli, szkoły oraz rodziców i rodzeństwa. Przed tym ważnym wydarzeniem najmłodszy mogli skorzystać z poczęstunku przygotowanego specjalnie dla nich. Największym zainteresowaniem dzieci cieszyły się babeczki, sernik oraz makowiec. Jak zauważył jeden z podopiecznych Przedszkola Niepublicznego „Puchatek”: „wszystko było pycha”.

Po poczęstunku dzieci udały się na wręczenie nagród. Wszyscy uczestnicy tego wydarzenia zostali uroczystie przywitani przez prof. Arnolda Kłonczyńskiego oraz Łukasza Bienia. Prorektor wyraził swój zachwyt pracami wykonanymi przez najmłodszych. Pochwalił zwłaszcza dekoracje wiszące na choince w centrum rotundy na WNS. Podkreślił, że bardzo docenia wkład dzieci w ich przygotowanie. Z kolei dyrektor Biura

CASiD zwrócił uwagę na wyjątkowość wydarzenia dla środowiska akademickiego uczelni oraz dla samych uczestników konkursów.

Po przemówieniach dzieci zaprezentowały swoje talenty wokalne i wykonały piosenki o tematyce świątecznej. Występy najmłodszych spotkały się z ogromnym zainteresowaniem środowiska akademickiego oraz zostały nagrodzone gromkimi brawami. Następnie prorektor wręczył wszystkim laureatom nagrody oraz pamiątkowe dyplomy. Sam otrzymał także stroik świąteczny wykonany przez dzieci z Przedszkola Niepublicznego „Radosna Akademia” w Miszewie przekazany przez dyrektora przedszkola, Urszulę Radosz. Po uroczystościach wszyscy zgromadzeni mogli śpiewać kolędy razem z członkami Akademickiego Centrum Kultury UG „Alternator” w ramach Kolędowania na WNS.

Wśród laureatów konkursów znaleźli się:

- Leon, Alicja i Julia ze Szkoły Podstawowej nr 33 w Gdańsku,
- Felicja, Bruno i Kornelia z Przedszkola Uniwersyteckiego,
- Franciszek, Maja i Urszula z Przedszkola Niepublicznego „Puchatek”,
- Mikołaj, Wiktoria i Szymon z Przedszkola Niepublicznego „Radosna Akademia”.

CASiD NA WSPÓLNYM DEKOROWANIU PIERNICZKÓW

Następnego dnia, 15 grudnia 2023 roku, dyrektor Biura CASiD udał się do Przedszkola Niepublicznego „Radosna Akademia” w Miszewie, gdzie został zaproszony przez jego podopiecznych. W przedszkolu Łukasz Bień obejrzał występy grup Motylków, Żabek, Pszczółek i Kotków oraz wręczył nagrodę Szymonowi, laureatowi konkursu na „Wyjątkową kartkę świąteczną”

Fot. Łukasz Bień

(chłopiec nie mógł uczestniczyć w rozdaniu nagród na WNS). Następnie został zaproszony przez opiekunki grup Pszczółek i Kotków oraz dyrektor przedszkola, Urszulę Radosz, na wspólne dekorowanie pierniczek.

– Dzieci poczuły się niezwykle wyróżnione tym, że pan Łukasz Bień przyjął ich zaproszenie do przedszkola i wraz z nimi oraz ich bliskimi dekorował pierniczki – mówi dyrektorka. – Bardzo cieszymy się, że nasi podopieczni mieli możliwość uczestniczenia w konkursie zorganizowanym przez Centrum Aktywności Studenckiej i Doktoranckiej. Jeszcze bardziej cieszy mnie, że dzieci zdecydowały się zaprosić pana Bienia na wspólne dekorowanie pierniczek, a on to zaproszenie przyjął i zaszczycił nas swoją obecnością. Dekorowanie pierników jest wydarzeniem wyjątkowym w naszym przedszkolu.

Dzieci bardzo długo przygotowują się do niego – ćwiczą role do przedstawień oraz przygotowują dekoracje sali.

Dyrektor Biura CASiD potwierdził wyjątkowość spotkania słowami: – W czasie wspólnego dekorowania pierniczek w Przedszkolu „Radosna Akademia” poczuć można prawdziwą magię tego okresu, czyli czasu, w którym najcenniejszym prezentem, jaki możemy ofiarować naszym bliskim, są wspólnie spędzone chwile.

Pani dyrektor zapytana o ocenę takiej inicjatywy, jak konkurs na „Wyjątkową kartkę świąteczną”, z entuzjazmem stwierdziła: – Bardzo cieszę się, że tego rodzaju pomysł pojawił się w Centrum. Jesteśmy przedszkolem integracyjnym, w którym za cel naszej pracy stawiamy sobie, aby wszyscy nasi podopieczni czuli się wyjątkowi, ważni oraz aby mieli możliwość rozwijania swoich pa-

sji i zainteresowań niezależnie od tego, czy posiadają orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, czy nie. Dwoje z trojga laureatów konkursu pochodzących z naszego przedszkola objętych jest wczesnym wspomaganiami rozwoju. Jestem z nich szczególnie dumna i uważam to za sukces całego naszego przedszkola – pracowników, dzieci, które wspierają się nawzajem, oraz ich rodziców, którzy utwierdzają je w przekonaniu, że każdy jest wyjątkowy i zasługuje na szacunek.

ŚWIĘTA W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ „POLANKI”

22 grudnia 2023 roku Kacper Wiśniewski, przedstawiciel Centrum Aktywności Studenckiej i Doktoranckiej, oraz Łukasz Arcimowicz, doktorant Międzyuczelnianej Szkoły Doktorskiej Biotechnologii UG i GUMed, przekazali pod-

Fot. Łukasz Bień

opiecznym DPS „Polanki” kartki oraz dekoracje świąteczne przygotowane przez dzieci w ramach konkursów na „Wyjątkową kartkę świąteczną” oraz „Wiszącą ozdobę świąteczną”. Przedstawiciele uniwersytetu przekazali także paczki z darami zebranymi w czasie akcji przygotowania kartek świątecznych w Klubokawiarni „Index” w dniu 18 grudnia 2023 roku. Jak powiedzieli przedstawiciele Centrum: – *Widząc uśmiechy na twarzach mieszkańców, czujemy, że wspólnie tworzymy atmosferę radości i współdziałania. Niech nasza inicjatywa będzie inspiracją dla wszystkich do tego, byśmy w tym wyjątkowym*

czasie pamiętali o tych, którzy potrzebują wsparcia. Razem możemy sprawić, że święta staną się jeszcze bardziej magiczne! Dziękujemy, że jesteście z nami, że wspieracie nasze działania i że razem możemy czynić dobro dla innych¹.

Magia świąt Bożego Narodzenia to nieuchwytny, ale powszechnie odczuwalny element tego wyjątkowego okresu. Radość dzieci biorących udział w konkursach na „Wyjątkową kartkę świąteczną” oraz „Wiszącą ozdobę świąteczną” pozwala stwierdzić, że jest to coś więcej niż tylko dekoracje, prezenty czy tradycje. Magia świąt Bożego Narodzenia tkwi głęboko w emo-

cjach, wspomnieniach i atmosferze, z którymi wiąże się cały ten czas. Ludzie stają się wtedy bardziej otwarci, chętni do pomocy i dzielenia się z innymi. To uczucie powszechnej dobroci sprawia, że te święta stają się magiczne. Wreszcie, magia Bożego Narodzenia tkwi w zdolności ludzi do odczuwania piękna i dobra, do dzielenia się z innymi i do tworzenia wspomnień, które przetrwają przez wiele lat. To wyjątkowy czas, który pozwala nam uwierzyć w coś więcej niż tylko w „fizyczne” elementy świąt – pozwala nam uwierzyć w magię życia i ludzkiej dobroci.

Agnieszka Bień

¹ <https://www.facebook.com/CASIDUG>, post z dnia 25 grudnia 2023 roku.

To miała być praca tylko na rok...

Zapraszamy do lektury wywiadu z dr Beatą Bartczak, która po 42 latach pracy w Bibliotece UG przeszła na emeryturę. Doktor Bartczak prowadziła zajęcia na Wydziale Ekonomicznym i Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego, brała udział w licznych kursach i szkoleniach. Sama też szkoliła pracowników UG oraz pokolenia bibliotekarzy, doktorantów i studentów. W Bibliotece UG tworzyła od podstaw stanowisko ds. zarządzania i udostępniania baz danych

Pożegnanie dr Beaty Bartczak przez dyrekcję Biblioteki UG

Fot. Monika Budzińska/Sekcja Promocji BUG

► Na początku chcę podziękować za to, że zgodziła się pani przyjąć zaproszenie na spotkanie w Sekcji Promocji BUG. Miło mi, że będziemy mogły porozmawiać o pani karierze zawodowej. Pracowała pani w Bibliotece Uniwersytetu Gdańskiego przez czterdzieści dwa lata. Proszę nam opowiedzieć o swojej pracy – najlepiej od samego początku. Jak to się zaczęło?

Jest mi bardzo miło, że zostałam zaproszona na dzisiejsze spotkanie. Jeżeli chodzi o początek mojej pracy, to muszę powiedzieć, że był dosyć banalny. Po uzyskaniu świadectwa dojrzałości zdecydowałam się na studia historyczne na Uniwersytecie Gdańskim. Niestety, do rozpoczęcia studiów na wymarzonym kierunku zabrakło mi bardzo niewiele, bo tylko jednego punktu. Wobec tego zdecydowałam się podjąć pracę w Bibliotece UG. To miała być praca na rok. Tylko rok. Ale potem zrobiły się z tego czterdzieści dwa lata, choć muszę pod-

kreślić, że zamiłowanie do historii pozostało do dzisiaj. Bardzo lubię książki o tematyce historycznej, zwłaszcza te dotyczące okresu Polski Jagiellonów, a więc kiedy byliśmy jako państwo europejską potęgą. Ponadto oglądam filmy historyczne oraz przeglądam portal historyczny historia.org.pl.

Moja kariera biblioteczna rozwijała się dosyć intensywnie. Studia, doktorat, egzamin na bibliotekarza dyplomowanego... Przez lata pracy albo mnie doksztalcano – jeździłam na różne kursy, albo ja kształciłam innych podczas różnych zajęć.

Moja kariera rozpoczęła się w Sopocie, gdzie mieściła się Biblioteka Główna Uniwersytetu Gdańskiego, w Oddziale Udostępniania. Bardzo dobrze wspominam ten okres pracy, ponieważ była to doskonała szkoła dla początkującego bibliotekarza. Pracowałam w czytelni, ale przygotowywałam się też do pracy w wypożyczalni i w magazynie. Na początku roku akademickiego, w październiku i listopadzie, kiedy najwięcej studentów korzystało z biblioteki, pracowałam wszędzie tam, gdzie była taka potrzeba.

Jako ciekawostkę powiem, że czytelnia główna w Sopocie liczyła wówczas, z tego, co pamiętam, sto dziesięć miejsc. Były takie dni, kiedy studenci czekali w szatni na miejsce w czytelni. Nie można było podejść do stolika i powiedzieć: „Proszę przerwać pracę w czytelni, bo ja chcę teraz popracować”. Każdy pracował tyle czasu, ile potrzebował.

Następnie pracowałam w Oddziale Opracowania Alfabetycznego. Tu pracowało się na maszynach i kartach do katalogowania. Wtedy przychodziło bardzo dużo książek, które trzeba było w miarę szybko opracować i przekazać dalej, do Oddziału Opracowania Rzeczowego.

Kolejny oddział w mojej pracy to Oddział Informacji Naukowej.

W Sopocie mieliśmy dla kogo pracować, ponieważ znajdowały się tam liczne wydziały. Praca w Informacji Naukowej wtedy polegała na tym, że pomagało się osobom w uzyskiwaniu danych lub szukało literatury na określony temat. Oprócz tego, że służyliśmy pomocą naszym użytkownikom, przygotowywaliśmy specjalne karteiki. Wszystkie dane były związane z ekonomią i zarządzaniem, logistyką oraz dwoma bardzo modnymi i wówczas obleganymi kierunkami – handlem zagranicznym i transportem. Udostępnialiśmy słowniki, encyklopedie.

Ostatni etap mojej kariery to praca przy e-zasobach, takich jak e-czasopisma, e-książki oraz różne dostępne wyszukiwarki naukowe. Studenci czasem nie wiedzą, że choć Google jest wyszukiwarką, to nie wszystkie znajdujące się tam informacje mogą być wykorzystane w pracy naukowej. Polecałam im więc Google Scholar. To jest wyszukiwarka o charakterze naukowym, dlatego można się opierać na wskazanych przez nią dokumentach. Oprócz Google Scholar zawsze rekomendowałam użytkownikom, najczęściej w trakcie szkoleń, Bielefeld Academic Search Engine. Jest to wyszukiwarka o charakterze naukowym, która obecnie zawiera prawie trzysta pięćdziesiąt milionów dokumentów z ponad jedenastu tysięcy źródeł. Tu warto wspomnieć, dlaczego ta wyszukiwarka jest tak ważna i użyteczna dla naszych użytkowników. Po pierwsze, jest to zasób, który zawiera tylko i wyłącznie źródła o charakterze naukowym. Po drugie, jest ona powszechnie dostępna, nie trzeba wносить żadnych opłat, nie ma logowania. Po trzecie, zawiera tysiące polskich dokumentów z licznych polskich bibliotek cyfrowych. A skoro tak, to – po czwarte – można w niej

bez problemu wpisywać polskie hasła włącznie ze znakami diakrytycznymi oraz odmianą poszczególnych słów lub haseł. To nie jest możliwe w wielu bazach obcych, do których nasi użytkownicy mają na co dzień dostęp tak przez stronę Biblioteki UG, jak i przez sieć.

Pisanie pracy doktorskiej zajęło mi osiem lat. Było to osiem lat ciężkiej pracy, ponieważ pisałam w czasach, kiedy nie było dostępu do wielu źródeł, które teraz znaleźć można w internecie. Musiałam pisać do Szwajcarii, do Francji, do Wielkiej Brytanii. A potrzebne mi materiały były rozrzucone po całym świecie. Ja musiałam je najpierw wyszukać, potem sprowadzić i często dać do tłumaczenia, kiedy były to na przykład dokumenty niemieckojęzyczne. To były dla mnie koszty. Praca moja była poświęcona Stanisławowi Zielińskiemu. To bibliotekarz, bibliograf, publicysta. Długo myślałam o temacie pracy i stwierdziłam, że jeżeli pisać, to na temat, który jest mało znany, bo tylko taki sens ma pisanie pracy naukowej. Coś odkrywczego, coś nowego. Biografia ta była dla mnie fascynująca. Pozbierałam mnóstwo materiałów, ale w końcu musiałam powiedzieć „dość”. Trzeba było w końcu zacząć pisać i obronić doktorat. Dokładnie obrona odbyła się 18 czerwca 1997 roku, na Wydziale Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego. Tam uzyskałam doktorat z nauk humanistycznych w zakresie bibliologii. Tu muszę wspomnieć o moim promotorze, panu profesorsze Zbigniewie Nowaku. Był on dyrektorem Biblioteki Gdańskiej PAN, znawcą dawnej książki, zwłaszcza książki regionalnej – Pomorze, Gdańsk. Bardzo dużo publikował i był przede wszystkim wspaniałym promotorem. Na seminaria zawsze przychodziły-

śmy przygotowane. Ja miałam to szczęście, że praca w bibliotece utorowała mi drogę do obleganego przez studentów profesora i mogłam zostać jego seminarzystką. Na studia doktoranckie jeździłam do Warszawy. Moja praca doktorska została opublikowana i jest dostępna w Bibliotece UG.

W tym miejscu muszę wspomnieć jeszcze o jednej sprawie, która bardzo mnie zaskoczyła. Otóż, pisząc biografię Stanisława Zielińskiego, musiałam również omówić jedną z jego najważniejszych i najcenniejszych publikacji, którą jest książka *Bitwy i potyczki 1863–1864* (Rapperswil 1913). Jest to źródło tym cenniejsze, że materiały na temat zrywu powstańczego 1863 zostały przez autora pozyskane z bogatej kolekcji zasobów Muzeum Narodowego w Rapperswilu. Materiały te zostały w późniejszym czasie, w dwudziestolecie międzywojennym, sprowadzone do Polski. Niestety, podczas drugiej wojny światowej Niemcy zniszczyli zbiory muzeum przechowywane w Polsce, w tym wspaniałe kolekcje archiwalne poświęcone powstaniu z 1863 roku. Obecnie jedynie drukowane katalogi rękopisów Biblioteki Narodowej opublikowane przed 1939 rokiem pokazują, jakie to były wspaniałe, niezwykle cenne rękopisy i dokumenty. Była to straszna, nieodwracalna strata dla polskiej nauki i kultury.

Podczas pisania o *Bitwach i potyczkach 1863–1864* zebrałam kilka recenzji tej książki opublikowanych przed 1939 rokiem. Pomyślałam jednak, że byłoby warto poznać opinie współczesnych historyków, którzy w swoich pracach zajmowali się XIX stuleciem, w tym powstaniem styczniowym. Pełna niepokoju i obaw napisałam listy z prośbą o recenzje do profesora Stefana Kieniewicza,

wybitnego znawcy historii XIX wieku i autora monumentalnej pracy o powstaniu styczniowym, profesora Leonarda Ratajczyka, historyka wojskowości, oraz profesor Wiktorii Śliwowskiej z Instytutu Historii PAN. Ku mojemu wielkiemu zaskoczeniu wszyscy potraktowali moją prośbę bardzo poważnie, nikt nie odmówił. Z uzyskanych opinii wynika, że mimo różnych błędów i niedociągnięć jest to kompendium bardzo ważne dla każdego badacza zrywu powstańczego 1863. Wszystkie te recenzje są zaprezentowane w biografii Stanisława Zielińskiego na stronach 111–116.

Ostatnia rzecz, która jest też warta wspomnienia, to egzamin na bibliotekarza dyplomowanego. Takie egzaminy istniały od dawna i były bardzo trudne. Przygotowywałam się do tego egzaminu długo, czytając dużo periodyków fachowych, na przykład „Przegląd Biblioteczny”. Komisja była wymagająca, dlatego nie każdemu udawało się zdać. Ja zaliczyłam wszystko tak jak należy i mogłam cieszyć się z tego, że osiągnęłam kolejny stopień zawodowy, czyli zostałam bibliotekarzem dyplomowanym.

Swoje kwalifikacje podnosiłam także przez udział w licznych szkoleniach, które odbywały się czasem daleko od Gdańska: w Warszawie, w Poznaniu czy we Wrocławiu. Najbardziej interesowały mnie kursy związane z zasobami elektronicznymi, na które najczęściej jeździłam do Wrocławia, do Biblioteki Głównej Politechniki Wrocławskiej.

W latach 2005–2013 prowadziłam zajęcia ze studentami na Wydziale Ekonomicznym oraz Wydziale Zarządzania w Sopocie. Tematem tych zajęć była informacja biznesowa. Ponadto prowadziłam szkolenia z szeroko pojętych e-zasobów. Wskazywałam studentom źródła, które są przydatne na przy-

kład w wyszukiwaniu informacji o rynkach zagranicznych, statystyce międzynarodowej, informacji o różnych firmach. Wszystko, co mogło się przydać w pracy przyszłym ekonomistom. W latach 2019–2020 prowadziłam także zajęcia z doktorantami w dwóch szkołach doktorskich UG. Zajęcia te nosiły nazwę: źródła informacji i zarządzanie informacjami.

Przez wiele lat zajmowałam się zasobami elektronicznymi. Miło wspominałam studentów sinologii, którzy zasypywali mnie pytaniami. Widać było, że temat ich interesuje, uważnie słuchali tego, co im prezentowałam. Często studenci nie zdawali sobie sprawy, jak ważne informacje im przekazuję, dopóki nie zaczęli pisać swoich prac.

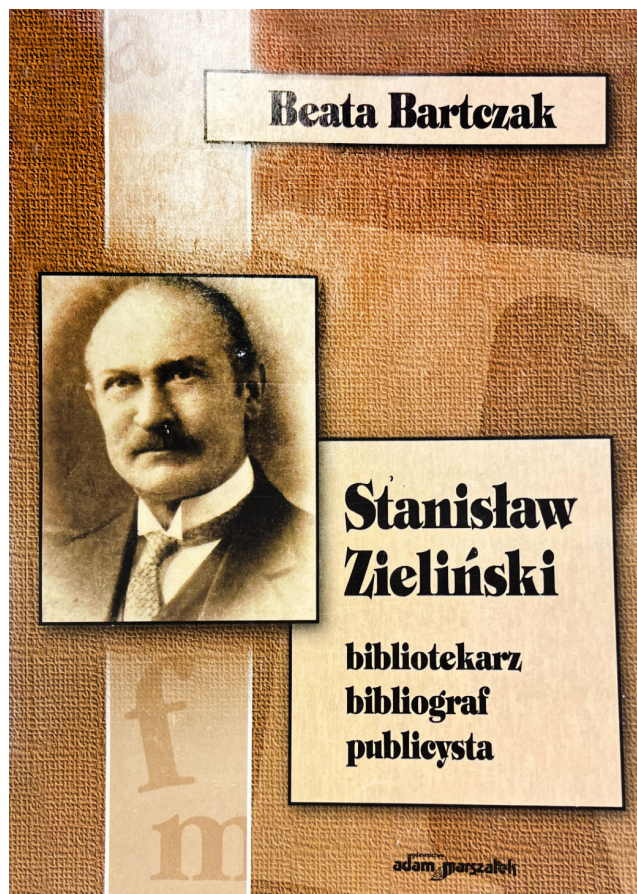
Teraz, po przepracowaniu czterdziestu dwóch lat, nadszedł czas, aby zakończyć pracę.

► Czy udało się pani zrealizować wszystkie plany zawodowe?

Tak. Zaplanowałam swoją karierę krok po kroku i konsekwentnie dążyłam do realizacji wyznaczonych sobie celów.

► Zajmowała się pani przez wiele lat tworzeniem e-zasobów. Do ilu baz internetowych mamy obecnie dostęp?

Obecnie Biblioteka UG oferuje dostęp do siedemnastu baz zagranicznych oraz dwóch polskich. Z obcych baz wymienić mogę te najważniejsze, holenderskiego wydawcy Elsevier – ScienceDirect, niemieckiego Springer – Springer Link, Scopus czy Web of Science. Tu jeszcze trzeba dodać bazy EBSCO, jest to cały pakiet kilkunastu baz, a jak jeszcze wymienimy kolekcje archiwalne JSTOR, niezwykle cenne, to w rzeczywistości tych baz jest więcej. Jeżeli chodzi o czasopisma, to

Praca doktorska dr Beaty Bartczak

Fot. Monika Budzińska/Sekcja Promocji BUG

Pożegnanie dr Beaty Bartczak przez przedstawicieli firmy EBSCO

Fot. Monika Budzińska/Sekcja Promocji BUG

dajemy użytkownikom dostęp do kilkudziesięciu tysięcy tytułów. A e-booków udostępniamy miliony. Miliony dlatego, że doskonały wydawca Springer, który publikuje zarówno czasopisma, jak i książki, odchodzi w zasadzie od dawna od publikowania tradycyjnego, czyli od wersji papierowej, skupiając się na e-bookach.

► **Kto częściej korzysta z baz – pracownicy czy studenci?**

Biorąc pod uwagę cały zasób, to jednak studenci. Zawsze żałowałam, że pracownicy nie wykorzystują tych narzędzi, które im dajemy. Jest to i oszczędność czasu, i możliwość dotarcia do najlep-

szych źródeł, i przede wszystkim, co jest ważne, publikowanie na bieżąco tego, co się dzieje w danej dziedzinie. Szczególne znaczenie ma to na przykład w biologii, chemii, gdzie wiele rzeczy się zmienia właściwie z dnia na dzień. Dzięki bazom można zapoznać się z treścią artykułu, który jeszcze nie ma wersji papierowej. Mało tego, bardzo często na stronach wydawnictw można przeglądać teksty chronologicznie, na przykład z ostatniego tygodnia. Są też tak zwane alerty, dzięki którym osoba, która poda swoje dane e-mailowe i wymagane informacje, będzie otrzymywać powiadomienia o nowościach bezpośrednio na swoją skrzynkę pocztową.

► **Jakie ma pani plany na emeryturę?**

Interesuję się historią i chciałybym rozwijać swoją pasję, czytając książki historyczne. Chciałabym zająć się tym, o czym kiedyś nie pisano, bo były to tematy tabu. Wiele też w historii się zmienia, więc jest się czym zajmować. A ja chciałybym rozwijać się w tym kierunku.

Poza tym mam duży dom, ogród, więc także tam jest co robić. Myślę, że nudzić się raczej nie będę na emeryturze.

► **Dziękuję za rozmowę.**

Monika Budzińska
Sekcja Promocji BUG

Doceniam różnorodność w nauce

Mimo ciągłego rozwoju medycyny wciąż nie udało się wyeliminować ubocznych skutków radioterapii, a jej skuteczność jest nadal ograniczona. Chemiczka z Uniwersytetu Gdańskiego, wraz z zespołem badawczym, w którym pracuje, próbuje ulepszyć radioterapię, aby zwiększyć tym samym bezpieczeństwo pacjentów onkologicznych. Zespół opracowuje strategię radiouwrażliwiania komórek nowotworowych. To bardzo obiecujące. Za swoją pracę dr Magdalena Zdrowowicz-Żamojć – bohaterka naszego wywiadu – została doceniona wieloma nagrodami, wśród których znalazło się stypendium habilitacyjne L'Oréal-UNESCO Dla Kobiet i Nauki

Doktor Magdalena Zdrowowicz-Żamojć

Fot. archiwum organizatorów Programu L'Oréal-UNESCO Dla Kobiet i Nauki

► **Czy zostanie naukowczynią było pani dziewczęcym marzeniem?**

Tak! Naukowczynią chciałam zostać, od kiedy pamiętam. Proszę sobie wyobrazić, że jako mała dziewczynka przynosiłam rodzicom wiele kolorowych rysunków. Wśród nich był również przygotowany dziecięcą ręką dyplom uzyskania stopnia naukowego doktora! To ciekawe, ponieważ w mojej rodzinie nie ma naukowych tradycji. Jestem pierwsza.

► **Nigdy nie rozważała pani zmiany kierunku rozwoju?**

Może przez chwilę, będąc na studiach, rozważałam możliwość podjęcia pracy w przemyśle farmaceutycznym czy w laboratorium kryminalistycznym. Na swojej drodze spotykałam jednak ludzi, którzy nieustannie zarażali mnie nauką. Fascynowali mnie swoją pasją i utwierdzali w przekonaniu, że chcę kroczyć tą drogą, na której początku stoi drogowskaz z napisem „kariera naukowa”.

► **Dlaczego chemia? Co było podstawą do wyboru takiego kierunku rozwoju?**

Wszystko dzięki mojej nauczycielce chemii w podstawówce, która wręcz zmusiła mnie do uczęszczania na zajęcia dodatkowe z chemii. Najwyraźniej zobaczyła we mnie jakiś potencjał. Zaprowadziła mnie na konkurs szkolny, przeszłam do etapu powiatowego, następnie – do wojewódzkiego. Ten ostatni odbywał się na Wydziale Chemii Uniwersytetu Gdańskiego i już wtedy postanowiłam, że będę tu studiować!

► **Pani badania w obszarze chemii radiacyjnej i radiobiologii skupione są wokół radioterapii. Została pani stypendystką bardzo prestiżowego Programu L’Oréal-UNESCO Dla Kobiet i Nauki za pracę *Radiouwrażliwienie poprzez skojarzone działanie modyfikowanych nukleozydów i inhibitorów naprawy DNA w celu poprawy skuteczności radioterapii. Czy zbytnio uproszczę, jeśli spytam, czy to oznacza, że zespół badawczy, w którym pani pracuje, chcąc wyeliminować największe skutki uboczne promieniowania radiologicznego w leczeniu onkologicznym, szuka rozwiązań od strony molekularnej i biochemicznej?***

To w zasadzie dobre uproszczenie. Wierzmy, że efektywna i bezpieczna radioterapia powinna być skojarzona z użyciem radiosensybilizatorów, to jest związków chemicznych, które uwrażliwiają komórki nowotworowe na działanie promieniowania jonizującego stosowanego w radioterapii. Niestety część guzów nowotworowych jest radiooporna i radioterapia nie znajduje w ogóle zastosowania w ich leczeniu. Zastosowanie radiouczulaczy mogłoby to zmienić. Dołączenie do grona stypendystek Programu L’Oréal-UNESCO Dla Kobiet i Nauki to dla mnie największe wyróżnienie i ogromny zaszczyt. Jednocześnie to zobowiązanie do dalszej pracy i nieustannego rozwoju.

► **Czy może nam pani powiedzieć, jak wyglądają wspomniane badania i co jest w nich największym wyzwaniem?**

Nasz zespół prowadzi badania interdyscyplinarne. Wszystko

zaczyna się od projektowania związków, które mogą pełnić funkcję radiosensybilizatorów. Koleżanki i koledzy prowadzą badania kwantowo-chemiczne, dzięki opracowanym modelom i metodykom, potrafią zaprojektować związek chemiczny o potencjalnych właściwościach radiouczulających. Gdy jakiś związek przejdzie testy teoretyczne, przystępujemy do jego syntezy. Badane związki testujemy w układach modelowych, stosując najnowocześniejsze techniki chemii radiacyjnej i analitycznej. Kolejnym etapem prowadzonych badań jest weryfikacja zdolności do radiouwrażliwienia na poziomie komórkowym z zastosowaniem metod biologii molekularnej i biotechnologii. Ogromnym wyzwaniem jest poznanie mechanizmu działania radiouczulaczy na poziomie zarówno molekularnym, jak i komórkowym.

► **Jak wykrystalizowało się pani zainteresowanie chemią radiacyjną i radiobiologią i, w konsekwencji, jak nastąpił u pani zwrot w kierunku radioterapii?**

Tutaj ogromną rolę odegrał mój szef – profesor doktor habilitowany Janusz Rak. Zafascynował mnie on tematyką prowadzonych przez siebie badań. Już po pierwszym naszym spotkaniu wiedziałam, że chcę dołączyć do jego zespołu. Tak też się stało. Profesor był również promotorem mojej pracy magisterskiej, potem – pracy doktorskiej. Nie da się jednocześnie ukryć, że zawsze interesowało mnie pogranicze chemii i biologii. Złożoność układów biologicznych jest wyjątkowa i raczej niedostępna dla chemii. Z drugiej strony to techniki chemiczne dają ogromne

możliwości badawcze i pozwalają poznać mechanizm zjawisk na poziomie molekularnym, projektować i syntezować nowe związki o aktywności biologicznej. Tym samym tematyka prowadzonych przeze mnie badań pozwala mi na działanie na styku biologii i chemii.

► **Obecnie pełni pani funkcję adiunktki w Katedrze Chemii Fizycznej. Aktywnie uczestniczy pani też w międzynarodowych projektach. Który z nich jest pani najbliższy?**

Najbliższy mojemu sercu jest projekt, który aktualnie realizuję w ramach grantu SONATA. Jestem jego autorką, kierowniczką i główną wykonawczynią. Dotyczy on skojarzonego działania dwóch grup radiouczulaczy. Muszę również wspomnieć o projekcie kierowanym przez profesora Janusza Raka, realizowanym w ramach grantu MAESTRO. Pełniłam w nim funkcję wykonawczynie w czasie mojego projektu doktorskiego. Ten projekt dał mi zdecydowanie największe możliwości rozwoju i umożliwił wzbogacenie warsztatu badawczego. Dzięki niemu możliwe było stworzenie świetnie wyposażonego laboratorium komórkowego, umożliwiającego prowadzenie badań biologicznych.

► **Opiekuje się pani grupami magistrantek i magistrantów oraz doktorantek i doktorantów, prowadząc dla nich badania i ćwiczenia. Jak jest z równowagą płci na tym kierunku?**

Wydaje mi się, że chemia jest zdominowana przez kobiety. Jeśli idzie o osiągnięcie sukcesu w nauce, to oczywiście, ze względu na uwarunkowania chociażby

biologiczne, droga kobiet do najwyższych szczebli kariery jest zwykle dłuższa. Zazwyczaj podyktowane to jest czasowym poświęceniem kariery naukowej na rzecz macierzyństwa. Nie da się też nie zauważyć, że nadal w naszym kraju wśród osób z tytułem profesora zdecydowanie dominują mężczyźni. Mam jednak nadzieję, że to efekt sytuacji społecznej sprzed lat, kiedy kobietom trudniej było rozwijać karierę naukową.

► **Jakie trzy cechy powinna mieć naukowczyni, której zależy na karierze naukowej, aby osiągnąć sukces?**

Po pierwsze: wytrwałość. Prowadzenie badań naukowych jest często frustrujące. Często coś nie idzie po naszej myśli, a próba odpowiedzi na jedno pytanie rodzi wiele kolejnych pytań. Czasem projekty trwają latami i trzeba dużo cierpliwości, aby mimo wielu niepowodzeń doprowadzić je do końca. Po drugie: ciekawość naukowa. Chęć rozwiązania zagadki i zrozumienia danego zjawiska powinna być siłą napędową w prowadzeniu badań naukowych. Po trzecie: pracowitość. Często prowadzenie badań wymaga poświęcenia swojego wolnego czasu. Sama wielokrotnie zarywałam noce i weekendy, bo tego wymagały badania. To nie jest praca od 8.00 do 16.00 i trzeba być na to gotowym.

Dodałabym jeszcze wiarę w to, co się robi. W to, że to ma sens. Wierzę, że w bliższej lub nieco dalszej perspektywie prowadzone przez nasz zespół badania naukowe znajdą praktyczne zastosowanie. Bez tej wiary ciężko byłoby mi się poświęcić pracy

w takim stopniu, w jakim to do tej pory robiłam.

► **Ta wiara doprowadziła panią do zdobycia wielu nagród i stypendiów. Jako laureatka programu START Fundacji na rzecz Nauki Polskiej miała pani okazję zaprezentować swoje badania przed znanymi gronem noblistów z dziedziny chemii podczas 67 Spotkania Laureatów Nagrody Nobla w Lindau. Czy wyobrażała sobie pani wtedy, że siedzi na ich miejscu? Czy to mogłoby być jedno z marzeń?**

Tak, miałam ten zaszczyt i uczestniczyłam w takim spotkaniu. To była wielka sprawa i ogromny stres, ale jednocześnie duża przyjemność poznania tych trzydziestu wspaniałych naukowców. Nie, nie wyobrażałam sobie, że jestem na ich miejscu. Zdecydowanie nie sięgam tak daleko. Raczej – chyba jak każdy naukowiec – marzę o praktycznym wykorzystaniu wyników moich badań. Bardzo bym chciała, by któryś z badanych przeze mnie radiosensybilizatorów czy któraś z opracowywanych koncepcji radiouwrażliwiania znalazły zastosowanie kliniczne i uczyniły radioterapię skuteczniejszą i bezpieczniejszą dla pacjentów.

► **Pani mąż również pracuje na Uniwersytecie Gdańskim i także jest utytułowanym naukowcem oraz laureatem wielu nagród. Czy dwoje świetnych naukowców w rodzinie to rywalizacja, czy też – wsparcie? A może jedno i drugie?**

Uważam, że jestem w komfortowej sytuacji. Mój mąż również jest naukowcem. Wspieramy się, ro-

zumiemy specyfikę tej działalności i motywujemy się nawzajem. Nie ma między nami rywalizacji i szczerze cieszymy się ze swoich sukcesów.

► **Pracujecie państwo wspólnie?**

Pracowaliśmy wspólnie nad kilkoma projektami. Działamy w różnych obszarach chemii, ale korzystamy wzajemnie ze swoich warsztatów badawczych. Często dyskutujemy o różnych pomysłach w domu i po pracy. Bardzo ciężko jest rozdzielić życie zawodowe od życia prywatnego, ale nie przeszkadza nam to.

► **Niedawno została pani mamą. Jak widzi pani możliwość pogodzenia tych dwóch ról w przyszłości, to jest roli badaczki z rolą mamy?**

Póki co mój synek jest malutki i potrzebuje mamy w pełnym wymiarze. Sama jestem ciekawa, jak uda mi się godzenie tych dwóch ról. W tej chwili jest ciężko, ale wierzę, że będzie lepiej. Motywacji mi nie brakuje. Wrócę na pełne obroty, gdy tylko będzie to możliwe. Bez szkody dla synka. Ogromną rolę odgrywa tu mój mąż. Jest cudownym tatą i tworzy silną więź z synem. Wierzę, że przy dobrym podziale opieki nad dzieckiem dobra mama może spełniać się zawodowo.

► **Czy młodej mamie, badacze, łatwo jest robić karierę na UG? Czy jest coś, co, biorąc pod uwagę ten aspekt życia, można poprawić, aby pomóc młodym rodzicom?**

Myślę, że obecnie sytuacja kobiet w nauce jest znacznie lepsza

niż kiedyś. Trzeba docenić liczne inicjatywy związane z kwestią polepszenia pozycji kobiety w nauce, takie jak uwzględnianie okresu urlopu macierzyńskiego w aplikacjach grantowych czy stypendialnych. Jeśli chodzi o Uniwersytet Gdański, to doceniam utworzenie na jego terenie przedszkola uniwersyteckiego dla dzieci studentów i pracowników UG. Wiem też, że istnieje oferta żłobkowa dla młodych rodziców. Tym samym w tej chwili dostrzegam same plusy. Możemy wrócić do pytania za jakiś czas, gdy będę miała większe doświadczenie w roli rodzica [śmiech].

► **Jest pani współautorką ponad trzydziestu publikacji naukowych zamieszczonych w wysoko punktowanych czasopismach, dwóch rozdziałów w książkach naukowych, trzech patentów europejskich i krajowych oraz kilkudziesięciu prezentacji i wystąpień podczas konferencji naukowych. Jakie są pani dalsze plany związane z karierą naukową? Nad czym obecnie pani pracuje albo nad czym planuje pani pracować?**

Najbliższe plany związane są z realizacją projektu w ramach grantu SONATA. Skupiam się głównie na opracowaniu nowej strategii radiouwrażliwiania poprzez skojarzenie działania dwóch grup uczulaczy. Jedna grupa ma powodować uszkodzenia DNA w komórkach nowotworowych, a druga – hamować naprawę tych uszkodzeń. Wcielone do DNA komórkowego uczulacze indukują, pod wpływem promieniowania, uszkodzenia. Najważniejsze z nich są, prowadzące do efektów

letalnych, pęknięcia biopolimeru, natomiast mechanizmy naprawcze są podstawowymi narzędziami wykorzystywanymi przez komórkę do usuwania tego typu uszkodzeń. W ramach kierowanego przeze mnie grantu SONATA, weryfikuję prawdziwość hipotezy, według której skojarzone działanie sensybilizatorów uszkodzeń DNA i inhibitorów naprawy DNA prowadzi do znacznego wzrostu czułości komórek wybranych linii nowotworowych na promieniowanie jonizujące stosowane podczas radioterapii.

► **Czy są badaczki, naukowczynie, które są dla pani inspiracją?**

Miałam to szczęście, że w rodzimym zespole miałam silny autorytet naukowy. Nie musiałam więc szukać inspiracji daleko. Dla mnie wszystkie współczesne kobiety, które potrafią łączyć role liderki, partnerek i matek są bardzo inspirujące.

► **Co najbardziej lubi pani w swojej pracy?**

Chyba różnorodność. Nie potrafiłabym przychodzić do pracy i robić codziennie to samo. Badania naukowe są nieprzewidywalne, często zaskakują, a rozwiązywanie zagadek naukowych jest dla mnie wciąż fascynujące. Cenię sobie również niezależność i możliwość rozwoju. Doceniam to, że mogę sama planować badania i je realizować według własnych pomysłów.

► **Dziękuję za rozmowę.**

Ja również dziękuję.

Sylwia Dudkowska-Kafar

Fascynuje nas kino

W dniach od 27 listopada do 3 grudnia 2023 roku odbyła się w Gdańsku pierwsza część festiwalu EUROSHORTS 2023, zatytułowana „Młodzi filmowcy”¹. W jej trakcie wyświetlono 80 krótkometrażowych filmów – 8 dokumentalnych, 8 eksperymentalnych, 19 animacji oraz 45 filmów fabularnych – z 30 krajów świata, m.in. z Australii, Belgii, Izraela, Tajwanu czy Wielkiej Brytanii. Na jednym z festiwalowych pokazów wyświetlono także film *Jej typ kawy* (*Coffee Break*) w reżyserii dwóch studentek trzeciego roku wiedzy o filmie i kulturze audiowizualnej – Uli Haber oraz Emilii Czajewskiej. O tym, jak rozpoczęła się ich przygoda z filmem, co stało się inspiracją do nakręcenia *Coffee Break* oraz czy młode reżyserki z UG chcą rozwijać swoje filmowe pasje, rozmawiała z nimi Agnieszka Bień

Ula Haber (z lewej)
i Emilia Czajewska

Fot. Julia Oćwieja

► **Jak rozpoczęła się pań przygoda z filmem?**

Ula Haber: Od początku mojej przygody z edukacją film towarzyszył mi na każdym kroku. Wyrażanie siebie poprzez nawet nieudolne animacje było dla mnie bardzo ważne. Również dlatego wybrałam takie, a nie inne studia.

Emilia Czajewska: Moja przygoda z filmem zaczęła się od fascynacji montażem i prostymi animacjami, trochę z dala od fabularności, bliżej videoartu. Ale moja miłość do teorii filmu i kina samego w sobie rozkwitła, kiedy po raz pierwszy obejrzałam film *Trzy kolory. Niebieski* Krzysztofa Kieślowskiego. Zaczęłam wtedy częściej sięgać po aparat, pochłaniałam kilka filmów dziennie, aż dostałam się na studia filmoznawcze.

► **Czy *Coffee Break* to pierwszy nakręcony przez panie film?**

U.H.: Jest to pierwszy fabularny projekt wspólnie zrealizowany od zera, chociaż mamy na koncie także autorskie klipy promocyjne czy bardziej awangardowe etiudy.

► **Skąd czerpią panie inspirację dla swoich filmów?**

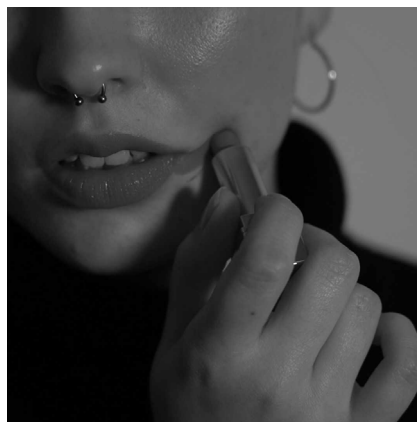
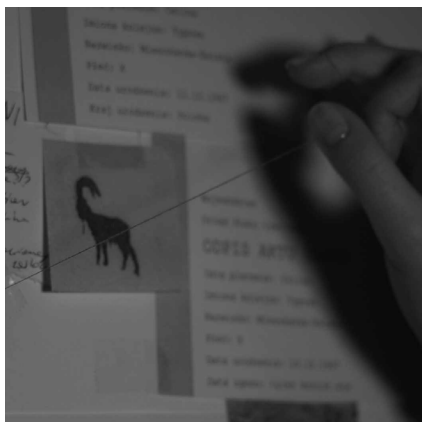
U.H.: Inspirację znajdujemy we wszystkim, co nas otacza. Faktura ścian, smak kawy o poranku czy widok pięknych ludzi mijających nas na ulicy. Każdy obejrany film i inne formy sztuki pozostają w naszej pamięci.

► **W podręcznikach edukacji filmowej filmy krótkometrażowe wymieniane są jako jedna z najtrudniejszych form wyrazu**

artystycznego. Dlaczego panie zdecydowały się tworzyć właśnie w tej konwencji? Co panie w niej fascynuje?

U.H.: Fascynuje nas kino. Obie mamy też zamiłowanie do fotografii, jednak ruchome obrazy to coś znacznie bliższego naszym sercom.

Film jako taki można rozumieć jako połączenie sztuk, więc może z tego powodu wydawać się czymś trudnym. Jednak każdy artysta znajduje własne pole do działania, a dla nas takim polem jest właśnie film. Połączenie znaczeń i środków. Eksperymenty i wyobrażenia zapisane na cyfrowych nośnikach. Tak jak pierwszym filmowcom przyszło nam zacząć wyrażać siebie i testować nasze zdolności poprzez krótkie metraże.

Kadry z filmu *Coffee Break*

► **Jak powstawał film *Coffee Break*? Skąd pomysł na jego scenariusz?**

E.Cz.: *Coffee Break* powstał w ramach naszych zajęć na uczelni – warsztatu reżyserskiego prowadzonego przez Romana Przyłipiaka. Silnie inspirowaliśmy się estetyką kina noir i filmem kryminalnym. Chcieliśmy stworzyć postać, która wchodzi w polemikę ze stereotypem bohatera noir i patriarchalnymi naleciałościami kina lat czterdziestych dwudziestego wieku. Skonstruowaliśmy więc postać ambitnej pani detektyw, która zrobi wszystko, aby rozwikłać zagadkę ze zlecenia, i umieściłyśmy ją w czarno-białym obrazie

o klaustrofobicznym wymiarze jeden do jednego.

► **Czy brały panie udział w innych festiwalach filmowych? Jeśli tak, to w których? Czy zdobyły panie na nich jakieś wyróżnienia?**

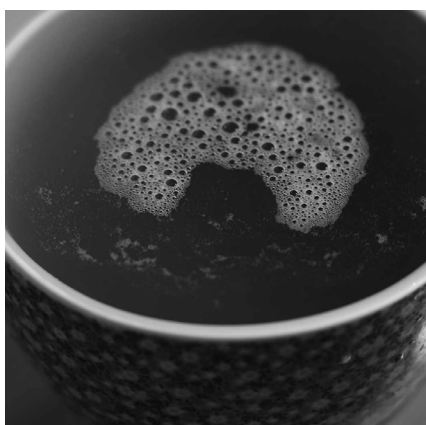
E.Cz.: Póki co nasz film zakwalifikował się również do finału festiwalu KRÓTKO! TOSIEK! oraz Cinerama Fest. Jednak wiele jeszcze przed nami – czekamy na decyzje ze strony organizatorów kolejnych festiwali.

► **Czy planują panie rozwijać swoją pasję filmową? Jeśli tak, to w jaki sposób?**

U.H.: Oczywiście, że tak. Emilia pracuje nad swoim praktycznym licencjatem. Obie w międzyczasie brałyśmy udział w kilku produkcjach, między innymi w wyróżnionym na Cinerama Fest *początku końca światła*, Emilia jako operatorka i kolorystka, ja jako producentka. Film jest znaczącą częścią naszego życia i sposobem wyrażania siebie. W związku z tym mam nadzieję, że jeszcze nie raz nasza twórczość pojawi się na dużych ekranach.

► **Dziękuję za rozmowę.**

Film *Coffee Break* obejrzeć można w serwisie YouTube: https://youtu.be/Q_ufCICRZa0

Kadry z filmu *Coffee Break*

¹ Druga część festiwalu – „Amerykański Film Reklamowy 2023” – miała miejsce 8 grudnia 2023 roku w Warszawie.

Profesor dr hab. Zbigniew Majchrowski (5.7.1955–21.12.2023)

Profesor Zbigniew Majchrowski

Fot. ze strony internetowej Instytutu Filologii Polskiej Wydziału Filologicznego UG

Z wielkim bólem i poczuciem niepowetowanej straty przyjęliśmy wiadomość o śmierci naszego Nauczyciela, Promotora i Kolegi, wybitnego historyka literatury i krytyka teatralnego, Profesora Zbigniewa Majchrowskiego.

Od początku swojej drogi akademickiej Zbigniew Majchrowski był związany z naszą *Alma Mater* – ukończył filologię polską na Uniwersytecie Gdańskim i już jako

student dał się poznać jako jedna z najbardziej twórczych i wszechstronnych umysłów swojego pokolenia. W Gdańsku reprezentował pierwszą generację powstańską, która tu przyszła na świat i nadała rodzinemu miastu nowy, wolny od celów propagandowych, kulturowy kształt. Był bezpośrednim świadkiem Grudnia '70 i Sierpnia '80, widział, jak historia przemienia

się w mit i w późniejszych latach starał się zgłębić, jak dokonuje się ten proces, szukając różnych nieoczywistych punktów widzenia.

Całe swoje zawodowe życie i pasję oddał literaturze, sztuce i teatrowi. Uczestniczył w generacyjnych ruchach literackich wychodzących z kręgu naszej uczelni (grupa „Wspólność”, studenckie czasopismo „Litteraria”), szybko też zyskał uznanie jako krytyk teatralny po swoim debiucie w miesięczniku „Dialog”. W pełni Jego talent ujawnił się podczas seminariów Profesor Marii Janion, pod której kierunkiem napisał pracę magisterską poświęconą *Białemu małżeństwu* Tadeusza Różewicza. Po magisterium rozpoczął pracę w Instytucie Filologii Polskiej UC i był jednym z redaktorów słynnej („kultowej” – można z ironią dodać – bo tak traktował wytarte powiedzenia i słowa) serii *Transgresje*. W jej ramach ze swoją mistrzynią redagował pamiętny prekursorski tom *Odmieńcy*. Rozprawa *Dramat poety w twórczości Tadeusza Różewicza* przyniosła Mu w 1986 roku tytuł doktora. Stał się niekwestionowanym autorytetem wśród różewiczologów, a w późniejszych latach był inspiratorem przyznania tytułu doktora h.c. sędziwemu już wówczas poecie. Habilitował się na podstawie książki *Cela Konrada. Powracając do Mickiewicza* (1998), za którą otrzymał nominację do Nagrody Literackiej Nike. W roku 2007 uzyskał tytuł naukowy profesora, wszedł do Komitetu Nauk o Literaturze PAN. Wypromował ośmioro doktorów.

Trudno zliczyć naukowe i zawodowe aktywności Profesora. Widywano Go na ważniejszych krajowych premierach teatralnych, pełnił funkcję jurora festiwalu teatralnych, konkursów dramaturgicznych i literackich

nagród, a często po prostu bywał na wielu wydarzeniach jako bezinteresowny miłośnik sztuki. Z zamiłowania bibliofil, nie był typem badacza, który zamyka się w bibliotece, potrzebował aktywnego uczestnictwa w szybkim rytmie kulturowych przemian i miejskiego życia. Jego charyzma polegała m.in. właśnie na intelektualnym refleksie, który pozwalał mu na spontaniczne formułowanie najczęściej celnych diagnoz.

Akademii traktował jako przestrzeń ciągłego samodoskonalenia się i samopoznania. Krytyczny ogląd świata zaczynał od siebie, podważając własne interpretacyjne przyzwyczajenia i nawyki wyobraźni. Wolał wystawiać się na nieustanne ryzyko, pociągała go nieprzewidywalność. Jednocześnie niezwykle trafnie przeczuwał kierunki przeobrażeń polskiej humanistyki oraz zmiany zachodzące w zbiorowej świadomości Polaków. Walczył ze zużytymi kliszami, schematami, stylami odbioru i za każdym razem starał się zbliżyć do fenomenu dzieła, oglądając je z wielu perspektyw, zderzając różne badawcze porządki. Czytał je zatem zwykle „na ukos”, praktykując krytyczną, nierzadko dekonstrukcyjną, lekturę na długo przedtem, zanim stało się to powszechnie stosowaną metodą. Była to zarazem lektura jedyna w swoim rodzaju, głęboko intertekstualna i transdyscyplinarna. Taka, która buduje mosty między nieprzystającymi do siebie dziedzinami oraz dowartościowuje to, co potoczne; to, co tabuizowane i bluźniercze, to, co zmarginalizowane i nienormatywne.

Dla swoich uczniów i współpracowników był partnerem – intelektualnym i zawodowym – trudnym, lecz fascynującym. Roztaczał specyficzny urok, onieśmiał erudycją i zwyczajem stawiania wysokich wymogów zarówno so-

bie, jak i rozmówcy, lecz jednocześnie przyciągał błyskotliwym poczuciem humoru oraz iście nieakademicką znajomością rozmaitych zaułków życia kulturalnego. Rozmowa z Nim była wyzwaniem i przyjemnością. Zaskakiwał śmiałością skojarzeń, pamięcią do szczegółu, obeznaniem z najnowszymi zjawiskami literackimi czy – szerzej – społecznymi. Był nie tylko autorytetem naukowym, ale też doskonałym towarzyszem wypraw w przeróżne rejony kultury, znakomitym rozmówcą i niebanalną osobistością. Taką, wobec której trudno przejść obojętnie. W tym tkwiła Jego niepowtarzalność i tego będzie nam bardzo brakować w kontekście pogłębiającej się unifikacji życia naukowego – nie wpisywał się w schematy zarówno „parametryzacyjne”, jak i „dydaktyczne”, lecz też nie sięgał w dyskusji po wytarte już retoryczne szablony znane akademii, nie przyrzucał masek, które symbolizują formuły współczesnego bycia naukowcem. Grał swoje autorskie przedstawienie – bezkompromisowe i inteligentnie ironiczne, co stanowiło nierzadko trudność dla odbiorcy; nie przez każdego było pozytywnie przyjmowane i recenzowane, ale dla lubiących tę konwencję oznaczało ważne doświadczenie spotkania z indywidualnością. Nie tylko z „profesorem uczelni”, „nauczycielem”, „promotorem”, „recenzentem”, ale też właśnie z indywidualnym podmiotem w pewnym sensie roszadającym ramy każdej z powyższych form.

Spośród wielu „terenów badań” Zbigniewa Majchrowskiego najważniejszymi były utwory, zwłaszcza dramaty, Adama Mickiewicza i Tadeusza Różewicza, a także Witolda Gombrowicza. Zaowocowało to wielokrotnie nagradzanymi

książkami: *Poezja jak otwarta rana. Czytając Różewicza* (1993); *Gombrowicz i cień wieszczca* (1995); *Cela Konrada. Powracając do Mickiewicza* (1998); *Różewicz* (2002); *Mickiewicz i wiek dwudziesty* (2006); *Krypta Gustawa* (2021). Kultura i sztuka zdawały się nie mieć przed Nim tajemnic – Jego domeną były historia i antropologia literatury, teatrologia i performatyka, ale zainteresowania obejmowały także filmoznawstwo czy praktykowanie krytyki artystycznej. Ta wszechstronność, wielość dziedzin, którymi się zajmował, nie oddalały Go od życia codziennego, wręcz przeciwnie, dawały Mu zaskakującą innych spostrzegawczość i ostrość widzenia. Potrafił odnajdywać przejawy epifanii w zwyczajnych rzeczach, zaś w błahych na pierwszy rzut oka sprawach dostrzegał zaskakujące znaczeniowe spięcia. Swoją uważnością na szczegół zarażał również innych, inicjując naukowe sesje o „miłych i nie-miłych życia drobiazgach”, „drobniach czasu” czy „22 fotografiach”. Odkrywał w nich nieoczywiste wymiary kultury (i popkultury) jako przestrzeni zbiorowych lęków i pragnień, sfery społecznych rytuałów, dziedziny widowisk kulturowych, by tworzyć z nich – na wzór Rolanda Barthesa czy Jérôme’a Garcina – „mitologie współczesne”. Interesowało Go wszystko to, co pozwala lepiej zbadać symboliczną polską samoświadomość z początku XXI wieku – jakże inną od tej projektowanej przez romantyczny paradygmat, a zarazem jakże do tamtej podobną.

Zapewne dlatego „mickiewiczologiczne” wędrówki od *Celi Konrada* do *Krypty Gustawa* Zbigniew Majchrowski przełamywał postmodernistycznym „chodzeniem po śladach” Tadeusza Różewicza, swego mistrza

i, prywatnie, przyjaciela. Co więcej, ów styk „romantycznej gorączki” i przesyconego nieromantyczną ironią dystansu; niezwykle połączenie głębokiego „czucia” i „racjonalnej przenikliwości”, stały się składową pisarskiego idiomu Profesora. Stanowiły matrycę dla niewyczerpalnego bogactwa odczytań tak romantyzmu, jak i współczesności; unikatowy aparat krytyczny szczególnie wyczulony na dostrzegane w polskiej kulturze i sztuce aporie, wewnętrzne sprzeczności, paradoksy, irracjonalności, a także wpisane w nią równie głęboko neurozy i traumy. Znajdowało to odzwierciedlenie we wszystkich Jego książkach autorskich oraz współtworzonych przez Niego monografiach, takich jak *Balsam i trucizna. 13 tekstów o Mickiewiczu* (1993), *Od Shakespeare’a do Szekspira* (1993), *Świat według Thémersonów* (1994), *Mickiewicz. Sen i widzenie* (2001), *Dramat polski. Interpretacje* (2001), *Powracając do Różewicza. Studia i szkice* (2006), *Księga Janion* (2007), *Wojna i postpamięć* (2011) czy *Re: Iredyński* (2019).

Zbigniew Majchrowski stale doskonalił się jako dydaktyk, dbając o prezentowanie swojej rozległej wiedzy w taki sposób, aby kolejne generacje studentów prowokować do krytycznego osądu, odwagi budowania własnej humanistycznej wrażliwości. Doskonale przygotowany do zajęć, wykorzystywał podczas nich swoje reżysersko-aktorskie doświadczenia z lat młodości. Wykłady i ćwiczenia obmyślał w najmniejszym szczególe, by już w ich trakcie odejść od swoich notatek, dać się ponieść energii wyzwolonej przez dyskusję. Nie stronił również od eksperymentów, traktując zajęcia jako swego rodzaju laboratorium. Było to więc nie tyle przekazywanie, ile praktykowanie wiedzy, która

w Jego wykonaniu oczarowywała, ale też aktywizowała odbiorców, skłaniała ich do otwierania umysłów.

Na seminariach Profesora wszyscy byli skłaniani do brania czynnego udziału w dyskusji o prezentowanych tekstach, choć często nie zgadzali się ze sobą. I ta niezgoda wydawała się dla Niego ciekawsza niż ugodowe „poklepywanie się po ramieniu”. Głównie dlatego, że z przeciwieństw rodziła się nowa jakość, nowy kierunek, który do tej pory był niewidoczny. Czekano się z niecierpliwością na te spotkania, wiedząc, że będą one czymś więcej niż referowaniem własnych badawczych postępów. Uczestników seminariów Zbigniew Majchrowski wciągał w dyskusje na ważkie tematy, prowokował do zajmowania stanowiska, był bowiem żywo zainteresowany „głosem młodego pokolenia”, nieustannie wchodząc z Nim w dialog. Jednocześnie nie sposób się było oprzeć Jego brawurze myślenia, swobodzie łączenia ze sobą kanonicznych i niekanonicznych interpretacji, niemającym końca „intelektualnym pasażom”. Na tych, którzy byli gotowi kroczyć razem z Nim tą drogą, czekał świat bardziej skomplikowany, ale też bardziej fascynujący, bo tętniący prawdziwym życiem, którego puls można było wyczuć pod teatralizacją rzeczywistości, fasadą przywiązanych do konwencji światopoglądów i przekonań.

Jako taki – nieuchwytny, ironiczny, głodny wiedzy i bezkompromisowy w swoim dążeniu do autentyczności, a zarazem hojny w dzieleniu się iskrzącymi się inteligencją myślami – pozostanie na zawsze w naszej pamięci.

uczniowie i współpracownicy

Postmodernistyczna przyjemność – język komizmu serialu *1670*

Okazuje się, że aby w pełni zrozumieć kulturotwórczą wszechmoc języka, nie trzeba poświęcać czasu na mozolne parowanie myśli najświetniejszych strukturalistów i poststrukturalistów. Można wręcz rzec, że obecnie Saussure jest niekonieczny, Derrida nieobowiązkowy, a Lacan wręcz skrajnie nadprogramowy. Obligatoryjne jest za to posiadanie konta na Netfliksie. Ten przywilej pozwala bowiem na baczną obserwację najistotniejszego teraźniejszego fenomenu socjolingwistycznego – zaklętego w efektownej formie dynamicznych dialogów tekstu, kładącego fundament pod sukces każdego rozchwytywanego serialu. Na naszym rodzimym gruncie jeden z tytułów, które swoją zaraźliwą leksyką opanowały zbiorczą jaźń społeczną, to *1670*. Hitowa, komediowa seria przystępnie satyryzująca realia siedemnastowiecznej Rzeczypospolitej Obojga Narodów, stoi przede wszystkim słowem. Przyćmiewającym stronę audiowizualną projektu czy popisy aktorskie słowem, wpisującym się w niemłodą już (nawet w kontekście polskiej kultury masowej) konwencję baśniowej publicystyki

Komizm wykreowany przez syntezę archaicznego sztafażu i języka nowoczesności stanowił o sukcesie co najmniej kilku głośnych fabuł sprzed dekad. Za granicą to właśnie na koncepcji bajkowego felietonu opierała się popularność francuskiego hitu *Goście, goście* (1993). Film Jeana-Marie Poiréa opowiadał

o perypetiach archetypicznych reprezentantów Europy XII wieku teleportowanych do codzienności lat dziewięćdziesiątych wieku XX. Duet protagonistów uosabiał zabawną konfrontację skrajnych inności: semiotyki popkulturowej, wymaginowanej idei średniowiecza oraz mapy skojarzeń budujących zeitgeist XX wieku. Ich po-

czynania w przystępny, odrobinę uszczypliwy, lecz mimo wszystko pogodny sposób odnosiły się do esencjonalnych społeczno-politycznych kwestii definiujących tamte czasy.

W Polsce prawdopodobnie najbardziej rozchwytywanym tytułem w konwencji baśniowej publicystyki był *Shrek* (2001), a konkretnie – jego rodzima wersja dubbingowa. Bartosz Wierbięta, czyli autor dialogów do polskiej interpretacji opowieści o zielonym ogrze, podjął decyzję, która przyniosła mu w pewnym momencie ogromny sukces (i całą rzeszę już mniej udanych naśladowców). Przetłumaczył amerykański oryginał, zestawiając quasi-histeryczną, quasi-gawędziarską strukturę światotwórczą funkcjonującą pod hasłem „dawno, dawno temu...” z efektownym żartem nawiązującym do ówczesnej kondycji Rzeczypospolitej. W jego wizji postaci z magicznego uniwersum przypominają kabareciarzy lub stand-uperów wypływających z siebie dziesiątki spektakularnych grepsów zahaczających o tematy nieschodzące z ust Polek i Polaków.

Najnowszy przebój Netfliksa *1670* kontynuuje scenopisarską taktykę charakteryzującą wspomniane dwie pozycje. Serialowa opowieść o ekscentrycznym szlachcicu przemawia do masowej publiczności dzięki kontrastowemu sparowaniu bieżącego tekstu z minionym pretekstem. W hitowej serii przedstawiciele zarówno ludu herbowego, jak i ludu chłopskiego z godną podziwu swadą rzucają w obiektyw kamery dowcipami odnoszącymi się do sytuacji, postaci, a nawet memów nadających tempo nowożytności.

Ta strategia zdobywa serca widzów, ponieważ powołuje do życia niesłychanie przyswajalny produkt, który jednocześnie

zaspokaja ambicję posiadania powszechnie akceptowanego kapitału kulturowego. Złożone z postsienkiewiczowskich rekwizytów archaiczne tło uwypukla moc zawartej w dialogach i monologach publicystyki. Powstała w ten sposób przystępna, narracyjna tonacja wzmaga bezpośredniość puent, które w intencjonalny sposób „odstają” od starodawnej konwencji ekranowej rzeczywistości. Ponadto łątwość, z jaką widzowie są w stanie rejestrować intertekstualne zwroty, sprawia im iście postmodernistyczną satysfakcję. Na takim samozadowoleniu odbiorcy nadążającego za dziesiątkami aluzji, którymi naszpikowane jest każde modelowe dzieło XXI wieku, żerują m.in. Quentin Tarantino, twórcy popularnych gier wideo i najsłynniejsi komicy.

Oprócz „chwalenia” kompetencji kulturowych widzów tekst zawarty w *1670* odwołuje się do jeszcze jednego, tym razem znacznie bardziej lokalnego fenomenu. Netfliksowy serial jest w pewnym sensie popkulturową kontynuacją nowego trendu literackiego. Nawiązuje on poniekąd do popularnych obecnie książek (m.in. *Pańszczyzna* Kamila Janickiego czy *Ludowa historia Polski* Adama Leszczyńskiego) próbujących rozsadzić hegemonię uniwersalnych makronarracji historycznych (opowieść pisana przez klasę dominującą) przez pochylenie się nad mikronarracjami (opowieść pisana przez klasę zdominowaną).

Autorzy rzeczonych wypowiedzi historyczno-socjologicznych porywają się na donkichotowski akt. Z przeoczonych komponentów przeszłości próbują utkać diagnozę na temat teraźniejszości. Zestawiają więc swoje idiosynkratyczne spojrzenie na pozornie oczywisty charakter dziejów narodu z symptomatycznymi

realiami Polski współczesnej. Są współtwórcami projektu oświeceniowego – podświadomie dającego nadzieję na pełne zrozumienie dwóch niezrozumiałych konceptów: przeszłości i teraźniejszości.

Analogicznie, *1670*, choć używa do tego nieco innych narzędzi (nie Foucaultowskiego rewizjonizmu, a reguł komedii postmodernistycznej), także odwołuje się do obecnego w każdym z nas pierwiastka prometejskiego, każącego wierzyć w możliwość zdobycia wiedzy absolutnej.

Satyra na zamierzchłe czasy opowiedziana za pomocą współczesnego tekstu piecze dwie pieczenie na jednym ogniu. Nie dość, że równie skutecznie karykaturalizuje zarówno przeszłość, jak i teraźniejszość, to jeszcze poprzez prostą paralelę odmalowuje fantazję o całkowitym zrozumieniu ich obu. Nagromadzenie znaków półzartobliwie sugerujących synchroniczność Polski szlacheckiej i Polski współczesnej jeszcze bardziej umacnia i tak solidny (gdyż murowany prostotą, a więc skrajną inkluzywnością intertekstualnej gry) poziom samozadowolenia widza. Materializuje bowiem najbardziej pożądaną iluzję nowoczesności – nadzwyczajnie przyjemne przekonanie o tym, że uporządkowanie mitologii przeszłości umożliwi organizację chaotycznych toposów teraźniejszości.

Język *1670* jest więc charakterystycznie postmodernistycznym instrumentem. Z jednej strony służy rozmontowywaniu starych wielkich narracji, a z drugiej strony rości sobie prawo do historycznej, społecznej i politycznej prawdy nowych narracji: bardziej zatomizowanych i przez to sprawiających wrażenie bardziej zniuansowanych.

Łukasz Krajnik

Od Kijowa do Mińska: bożonarodzeniowe obyczaje studentów i pracowników z zagranicy

Grafika wygenerowana za pomocą DALL-E

Obecnie na Uniwersytecie Gdańskim wielu pracowników legitymuje się paszportem innego kraju oraz studiuje około pięćset zagranicznych studentów¹. Wśród tych ostatnich najwięcej osób pochodzi z sąsiadujących z Polską Białorusi i Ukrainy. Najczęściej wybieranymi kierunkami studiów przez osoby z innych krajów są międzynarodowe stosunki gospodarcze, zarządzanie oraz informatyka i ekonometria². Specjalnie dla zagranicznych studentów Uniwersytet Gdański przygotował wiele ułatwień, takich jak możliwość odbywania studiów w języku angielskim, opieka Sekcji Obsługi Studentów Zagranicznych czy dostęp do dokumentów i informacji przetłumaczonych na język angielski.

Chociaż zarówno władze UG, jak i społeczność akademicka dokładają starań, aby obcokrajowcy czuli się u nas jak najlepiej, musimy pamiętać, że pozostają oni poza własną kulturą, która czasami tak bardzo różni się od naszej, polskiej kultury. W okresie świąt Bożego Narodzenia odmiennosc ta jest szczególnie odczuwalna. Dlatego o to, jak przebiegają święta Bożego Narodzenia oraz z jakimi tradycjami się wiążą, zapytaliśmy pochodzącą z Ukrainy Władysławę Babych oraz pochodzącego z Białorusi mgr. Aleksandra Kazaka.

VLADYSLAVA BABYCH, STUDENTKA II ROKU POLITOLOGII

Tradycyjnie Boże Narodzenie w Ukrainie poprzedzone jest długim, czterdziestodniowym postem, który rozpoczyna się 15 listopada, a kończy 24 grudnia. Wielki Post nazywany jest Wielkim Postem Filipowym, ponieważ rozpoczyna się po dniu św. Filipa.

W tym okresie wierzący odmawiają spożywania niektórych pokarmów, aby oczyścić swoje ciało i duszę. Podczas postu zabrania się spożywania mięsa, potraw nabiałowych, a także jajek.

W 2023 roku wróciliśmy do daty świętowania Bożego Narodzenia, która obowiązywała do 1918 roku. W Wigilię Bożego Narodzenia Ukraińcy zasiadają do obfitego, ale „chudego” stołu. Obchody Bożego Narodzenia rozpoczynają się wraz z pojawieniem się na niebie pierwszej gwiazdy, ogłaszającej narodziny Jezusa Chrystusa. W Wigilię Bożego Narodzenia cała rodzina gromadzi się przy jednym stole, gdzie według tradycji znajduje się dwanaście dań postnych na cześć dwunastu apostołów. Jedną z tradycyjnych potraw – kutia – przygotowywana jest z ryżu lub pszenicy, z dodatkiem rodzynek, maku, orzechów i miodu. Zawsze muszą być na stole: barszcz czerwony, ryba, grzyby, pierogi z fasolą i kapustą, ziemniaki oraz uzwar [kompot z suszonych owoców – przyp. red.]. Jako pierwszy miejsce przy stole zajmuje właściciel domu, a po nim pozostali członkowie rodziny. Posiłek wigilijny rozpoczyna się modlitwą, po której następuje częstowanie kutią. Warto zaznaczyć, że 24 grudnia nie wolno pić alkoholu.

Podczas uroczystej kolacji staramy się nie odchodzić od stołu oraz rozmawiać cicho. Głowa rodziny proponuje, że wspomni zmarłych i zaprosi ich na Świętą Wieczerzę. Wierzymy, że to właśnie w tym czasie do domu powinni przychodzić wszyscy bliscy i dalsi członkowie rodziny, dlatego przygotowujemy dla nich siedzenia na ławkach, łózkach, krzesłach oraz naczynia i łyżki. Idąc śladem gospodarza, cała rodzina odmawia modlitwę.

Zgodnie z ukraińską tradycją w ten wieczór zwyczajowo odwiedza się rodziców chrzestnych. W czasie Wigilii ponadto konieczne jest noszenie jasnych ubrań – niedopuszczalne jest, aby ubrania były ciemne, zwłaszcza czarne. Tego dnia prosimy o przebaczenie tych, których obraziliśmy, palimy świece w domu, aby przyciągnąć dobrobyt i uszanować zmarłych członków rodziny, kolędujemy. Ulubionymi tradycjami bożonarodzeniowymi w Ukrainie są właśnie kolędownie i budowanie szopek.

Według nowego kalendarza kolędownie odbywa się wieczorem, 24 grudnia, w Wigilię, oraz rankiem, 25 grudnia, w Boże Narodzenie. Tradycyjnie pierwsze kolędy śpiewają dzieci, a po nich dorośli mężczyźni – w niektórych regionach Ukrainy w tej ceremonii mogą uczestniczyć również dziewczęta. Kolędniczki niosą gwiazdę i dzwonki, chodzą od domu do domu i śpiewają radosne pieśni, aby obwieścić narodziny Chrystusa. Życzą także gospodarzom dobrych zbiorów, szczęścia, zdrowia i dobrego samopoczucia.

Oprócz kolędownia mamy również tzw. szczerowanie i posiwanie (31 grudnia i 1 stycznia). Różnią się one od kolędownia tylko wykonywanymi utworami. „Szczerivka” to pieśni pochodzące od nazwy Szczerdyj Weczir [wieczór poprzedzający dzień Nowego Roku – przyp. red.]. Szczerowanie to tradycyjny zwyczaj, podczas którego grupy kolędniczek wychwalają gospodarzy pieśniami, życzą im zdrowia i dobrego samopoczucia oraz otrzymują za to nagrodę. Towarzyszą mu występy magiczne, muzyka, tańce, pantomima oraz rytualne zabawy z maskami. Wcześniej szczerowanie odby-

wało się wieczorem 13 stycznia, ale wraz z przejściem na kalendarz nowojuliański data uległa zmianie i odtąd Ukraińcy obchodzą to święto 31 grudnia.

W Polsce i na Ukrainie obchody Bożego Narodzenia mają pewne podobieństwa, takie jak wspólne posiłki rodzinne. Różnice mogą jednak występować w detalach kulinarnych tradycji oraz w obrzędach religijnych. W Ukrainie, zwłaszcza na zachodnich obszarach, często praktykowane są tradycje związane z kolędowaniem, podczas gdy w Polsce mogą dominować inne zwyczaje regionalne. Warto także zauważyć, że różnice między obchodami świąt Bożego Narodzenia w Polsce i w Ukrainie mogą być związane z odmiennością w obrzędach religijnych, tradycjach kulinarnych oraz lokalnych zwyczajach.

**ALEKSANDER KAZAK,
ASYSTENT W ZAKŁADZIE
POLITYKI PUBLICZNEJ
I ADMINISTRACJI
W INSTYTUCIE POLITOLOGII
NA WYDZIALE NAUK
SPOŁECZNYCH**

Na Białorusi obchodzimy takie święta, jak Kaliady, Boże Narodzenie i Nowy Rok. Jest między nimi dość duża różnica. Przede wszystkim różnica ta dotyczy święta Kaliady, którego nazwa ma wyłącznie pogańskie korzenie. Należy zwrócić uwagę na to, że sama tradycyjna kultura białoruska ma swoje korzenie w obrzędach

dach pogańskich. Etymologicznie słowo „Kaliady” pochodzi od słowa „koło”, które tłumaczy się jako ‘słońce’. Tradycyjnie Kaliady kojarzono z przesileniem zimowym i symbolicznym początkiem nowego roku. Obchody rozpoczynają się 25 grudnia, a kończą 6 stycznia, jednak wraz z nadejściem wiary chrześcijańskiej święto uległo pewnym zmianom i nabrało nowych cech.

Samo Boże Narodzenie na Białorusi niewiele różni się od polskiego święta – najwięcej różnic dotyczy aspektów religijnych. Jest msza, tylko w cerkwi, nie w kościele, są też potrawy świąteczne (ale o tym osobno), no i także jest to święto. Jedną z największych różnic są daty, gdyż prawosławni na Białorusi świętują Boże Narodzenie od 6 do 8 stycznia, czyli dwa tygodnie później niż katolicy w Polsce.

Nowy Rok to święto niezwykle popularne na Białorusi. Należy zauważyć, że zyskało ono popularność w czasach sowieckich, gdyż to właśnie wtedy religia została wykorzeniona na terytorium ZSRR. Nowy Rok obchodzony jest w nocy z 31 grudnia na 1 stycznia. Zwykle przy dużej ilości alkoholi, z gośćmi, na wielkich przyjęciach, z prezentami pod choinką, które dzieciom przynosi Dziadek Mróz i z wiadomościami telewizyjnymi od dyktatora.

W czasie świąt kolędnicy chodzą do domów (najczęściej na wsi) i śpiewają bożonarodzeniowe pieśni. Przybycie kolędników

oznacza szczęście, zdrowie, pomyślność rodziny na cały rok.

Na Kaliady przygotowywane są także odpowiednio zastawiony stół i naczynia. Jedną z najbardziej znanych potraw jest kutia (co ciekawe, kutię je się też podczas nabożeństw żałobnych za zmarłych). Pod obrus należy kłaść siano, co – jak się uważa – sprzyja dobremu dojeniu krów i chroni stado przed wilkami. Pierwszy dzień Kaliad uznawany był za święto wyłącznie rodzinne. Ci, którzy z różnych powodów byli poza domem, próbowali dokończyć pracę i wrócić przed świątecznym obiadem. Ludzie wierzą, że „Jeśli wszyscy będziemy razem przy świętym stole, będziemy żyć razem przez cały rok”.

Chyba najciekawszą i najbardziej niezwykłą dla większości osób tradycją mojej rodziny jest to, że ponoć mamy własną formułę świąt. Mamy okres świąteczny. Tak naprawdę, w związku z tym, że część naszej rodziny wyznaje katolicyzm, druga część – prawosławie, a trzecia część jest niewierząca, w pewnym stopniu obchodzimy wszystkie te święta. 25 grudnia zasiadamy przy świątecznym stole i jemy świąteczne śniadanie. Niektórzy krewni otrzymują prezenty. Następnie wieczorem 31 grudnia obchodzimy sylwestra, 7 i 8 stycznia obchodzimy Boże Narodzenie, a wszystkie święta świętujemy przez dwa tygodnie.

Agnieszka Bień

¹ Z informacji uzyskanych z Biura Współpracy Międzynarodowej UG wynika, że na dzień 31 grudnia 2022 roku 501 studentów UG legitymowało się paszportem innego kraju niż Polska.

² Stan na 31 grudnia 2022 roku.

Co nowego w Radiu MORS?

Cały czas się dzieje! Radio MORS prezentuje nowe audycje oraz znane programy w odświeżonych formułach! Informacje, rozrywka, sport, publicystyka, goście i dużo dobrej muzyki! Mega Otwarte Radio Studenckie nadaje całą dobę, siedem dni w tygodniu

Radio MORS to uniwersytecka rozgłośnia Uniwersytetu Gdańskiego z długą i bogatą tradycją. Od 2009 roku studenci z różnych wydziałów przygotowują materiały albo sami zasiadają przed mikrofonem. W bogatej ramówce znajdują się zarówno audycje tzw. ogólnoredakcyjne – tworzone kolektywnie, jak i te autorskie – zgodnie z zainteresowaniami naszych studentów.

Co roku radiowa ekipa stara się urozmaicać program dla słuchaczy i prezentować audycje na najwyż-

szym poziomie. Sprawdźcie, jakie efekty przyniosły pierwsze miesiące roku akademickiego 2023/2024!

AKTUALNOŚCI RADIA MORS

To najświeższe wiadomości z życia Uniwersytetu Gdańskiego, Trójmiasta i regionu. Informacje dotyczące bieżących wydarzeń, inwestycji miejskich, a także zapowiedzi koncertów, pokazów filmowych, czy też komunikaty w sprawie praktyk studenckich i działalności kół naukowych. Jesteśmy z Wami na żywo

jeszcze częściej! Od teraz dwa razy dziennie! Od poniedziałku do piątku o 8:00 oraz 18:00 słuchajcie naszego serwisu informacyjnego prosto ze studia na Bażyńskiego 4! Trzymajcie z nami rękę na pulsie i bądźcie na bieżąco z tym, co w regionie i na uczelni!

ŚNIADANIE W RADIU MORS

Poranna audycja tworzona przez liczną grupę redaktorów Radia MORS, idealna do gorącej kawy. Duet prowadzących oraz cieka-

AKTUALNOŚCI
Radia MORS

wi goście opowiadający o swoich przygodach, wydarzeniach ostatnich dni czy o najgorętszych tematach internetu. Śniadanie to także prognoza pogody, przegląd prasy, sondy uliczne i dużo pobudzającej do działania muzyki. Jesteśmy dla Was na żywo nie dwa, a trzy razy w tygodniu! W każdy wtorek, środę i piątek od 7:30 do 9:00!

PKS – POKAŻ KOGO SŁUCHASZ

Wznawiamy audycję sprzed lat i wznosimy ją na nowy poziom. PKS to swoisty hydepark Radia MORS. Dziennikarze naszej redakcji zasiadają solo przed mikrofonem, żeby

opowiedzieć Wam, kogo słuchają. Każdy odcinek to podróż w zupełnie inne rejony wypełnione osobistymi przeżyciami i piosenkami, które stały się hymnami życia. Głosy, które zapewne znacie z innych audycji, tym razem otworzą bank ze swoją muzyką. O doskonały dobór kadrowy zadba Marta Miszewska. Premiera w każdy poniedziałek o 18:00. Powtórka w niedzielę o 16:00.

CO UGRALI?

Nowa sportowa audycja reporterska, w której komentujemy głównie zmagania trójmiejskie i akademickie. Zaglądamy z mikro-

fonem na tutejsze stadiony i obserwujemy z bliska piłkę kopaną, klejoną, rzucaną czy plaskaną. Nasza audycja to wyniki, wywiady, materiały pomeczowe, a także wyjątkowi goście. Dopytujemy i ustalamy: Co UGRALI? Premiera co tydzień, w poniedziałek o 19:00. Prowadzi Michał Mieczkowski.

KTÓRA KULTURA

Zupełnie nowa audycja, w której pokazujemy, że kultura niejedno ma imię. Teatr, fotografia, muzyka, taniec czy literatura... można wymieniać i wymieniać, ale po co, skoro można posłuchać audycji

śniadanie
w Radiu MORS

**OD TERAZ DWA
RAZY DZIENNIE
NA ŻYWO!**

Najświeższe wiadomości z życia
Uniwersytetu Gdańskiego,
Trójmiasta i regionu!

• NA ŻYWO

od poniedziałku do piątku
8:00 i 18:00

**NIE DWA,
A TRZY RAZY
W TYGODNIU!**

Goście, rewelacje, ciekawostki,
prognoza pogody, przegląd prasy,
sondy i dużo pobudzającej
do działania muzyki!

• NA ŻYWO

każdy wtorek, środa i piątek
7:30 – 9:00

MUZYCZNA PODRÓŻ W GŁĘB SIEBIE!

Głosy, które zapewne znacie z innych audycji, tym razem otworzą bank ze swoją muzyką!

• NA ŻYWO

poniedziałek 18:03
powtórka: niedziela 16:00

Która Kultura! Nasi redaktorzy porozmawiają z ludźmi, którzy żyją dla kultury i tworzą kulturę. Do usłyszenia! Premiera w każdy wtorek o 19:00, powtórka w środę o 12:00 oraz w sobotę o 18:00. Prowadzi Inka.

SKOŁOWANI

Bo po prostu warto działać na UG! Nowa audycja, w której rozmawiamy z członkami kół naukowych oraz organizacji studenckich Uniwersytetu Gdańskiego i nie tylko. Podczas audycji dowiedziecie się, co wyróżnia takie koła i organizacje, jak działają, czego uczą i dlaczego

warto do nich dołączyć. Słuchajcie koniecznie, aby znaleźć coś dla siebie! Premiery w co drugi czwartek o 17:05, a powtórki – w poniedziałki o 12:00.

SPRAWDŹ, CO NOWEGO W KLASYKACH RADIA MORS!

Biblioteka audycji, przy których pracuje cała redakcja, jest naprawdę spora. Flagowa audycja naszej stacji – **Lista przebojów** – zaprasza do cotygodniowego głosowania na swoich ulubieńców na stronie internetowej: https://mors.ug.edu.pl/lista_przebojow_0 oraz później do odsłuchu notowania

w każdy piątek od 18:00. Godzina 20:00 w poniedziałek z kolei należy do **Słuchamy Polecamy**, czyli redakcyjnego przeglądu piosenek zarówno od młodych zdolnych artystów, jak i tych znanych, doświadczonych. Warto zajrzeć też na nasze profile na Facebooku czy Instagramie, gdzie informujemy o najnowszych odcinkach audycji **Gość Radia MORS**, wypełnionej wywiadami z gośćmi ze świata nauki, kultury, polityki, sztuki.

Która legenda rocka ma dziś urodziny? Jaki album został wydany dokładnie 20 lat temu? Która piosenka podbijała listy

NOWA AUDYCJA SPORTOWA!

Pełna relacji reporterskich z trójmiejskich boisk i nie tylko! Wydarzenia AZS UG, najświeższe wyniki, komentarze i wywiady!

• NA ŻYWO

poniedziałek 19:00

KULTURA NIEJEDNO MA IMIĘ!

Nasi reporterzy rozmawiają z ludźmi, którzy żyją dla kultury i tworzą kulturę! Piosenkarze, fotografowie, aktorzy, autorzy wystaw, pisarze, tancerze...

wtorek 19:00
powtórki: środa 12:00,
sobota 18:00

przebojów? Tych i innych ciekawych faktów dowiedziecie się codziennie o 11:00 i 17:00 w **Muzycznym Kalendarium**. Nasi reporterzy nieustannie odwiedzają różne wydarzenia, miejsca i ludzi. A wszystko po to, żebyście byli na bieżąco z tym, co dzieje się na UG i w Trójmieście. Co tydzień w sobotę o 17:05 w audycji **Chwila dla Reportera** czeka na Was nowa porcja relacji z wydarzeń i wywiadów. W środę o 17:05 zapraszamy z kolei na **Kolacjuwę**. Dajcie się wciągnąć w rozmowy

o teatrze, filmach, grach, dziełach śmiesznie złych oraz przerażająco dobrych, i o tym, co dzieje się w świecie kultury Trójmiasta, a to „u” otwarte w nazwie niech tylko potwierdza naszą mega otwartość!

UG KRYJE W SOBIE TALENTY!

Naszym zadaniem jest o nich mówić! W ramach cyklu **Spotkanie z Reportażem** w co drugi wtorek o 16:00 prezentujemy najlepsze prace studenckie, przygoto-

wane podczas laboratorium radiowego, prowadzonego przez dr Monikę Białek. Podczas audycji, oprócz prezentacji reportażu, autorzy opowiadają o pracy nad opowieścią radiową, zdradzają sposoby na znalezienie dobrego tematu, odkrywają kulisy powstawania nagrania, omawiają techniki realizacji.

Na naszej uczelni studiuje i pracuje wiele nieprzeciętnych osób, których działalność jest dostrzegana przez ogólnopolskie i międzynarodowe gremia.

BO WARTO DZIAŁAĆ NA UG!

Rozmawiamy z członkami kół naukowych, organizacji studenckich Uniwersytetu Gdańskiego oraz innych ciekawych inicjatyw!

co drugi czwartek 17:05
powtórka: poniedziałek 12:00

STUDENCI I DOKTORANCI

Lista przebojów
Radio MORS

słuchamy polecamy
w Radu MORS

KOLACJUWA
w Radu MORS

spotkanie z reportażem
w Radu MORS

chwila dla reportera
w Radu MORS

muzyczne kalendarium
w Radu MORS

Sprawdź naszą ramówkę
na mors.ug.edu.pl!

KLASYKI RADIA MORS

W programie **UG Przedstawia** prezentujemy te osoby związane z naszą uczelnią, którym chce się działać i które potrafią to robić skutecznie, efektownie i ciekawie. Do udziału w audycjach zapraszamy także gości różnych akcji prowadzonych na UG.

NA DESER AUDYCJE AUTORSKIE!

Sky is the limit! Muzyka post-punkowa, gry planszowe, pasmo rapu, światowy futbol, zdarte płyty, dys-

kusje o książkach, queerowi artyści, chwilka naprawdę ciekawej historii czy klimatyczne rozmowy z muzykami polskiej alternatywy. A z nowości... **Będzie Piekiło!** Na historię muzyki heavy metalowej w co drugi wtorek o 21:00 zaprasza Jan Zyskowski.

Bądźcie z nami na okrągło! Sprawdzajcie naszą ramówkę tutaj: <https://mors.ug.edu.pl/strona/41517/ramowka>, a także podcasty wyemitowanych już odcinków na stronie Radia MORS oraz w serwisach streamingowych.

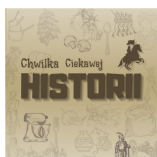
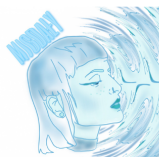
Radio MORS na żywo dostępne jest online pod adresami:

- https://player.mors.ug.edu.pl/sites/all/modules/jplayer/mors_popup.html,
- <http://p.onlineradiobox.com/pl/mors/player/?cs=pl.mors&played=1>,

a także w aplikacji Radio Garden czy na platformie Canal+ na kanale 583.

Zapraszamy!

Karol Stachowicz

Sprawdź naszą ramówkę
na mors.ug.edu.pl!

AUDYCJE AUTORSKIE

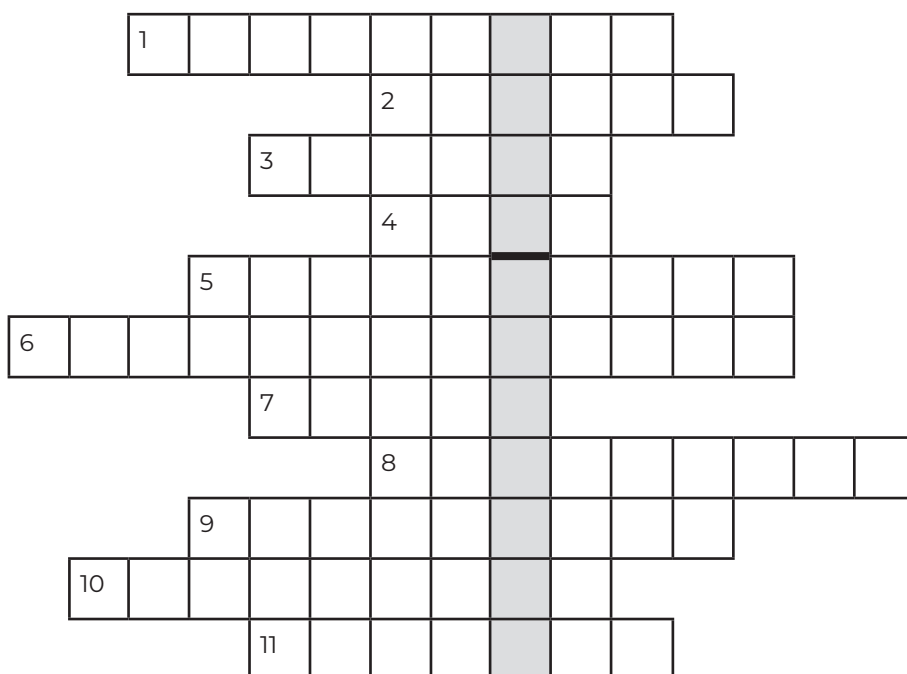
KRZYŻÓWKA UNIWERSYTECKA Z NAGRODAMI

Rozwiązania haseł krzyżówki znajdziecie Państwo w niniejszym numerze „Gazety Uniwersyteckiej”. Do wygrania są nagrody **w postaci bidonów metalowych**.

Aby wziąć udział w losowaniu nagród, należy wysłać maila z **prawidłowo rozwiązanymi wszystkimi hasłami wraz z HASŁEM GŁÓWNYM**. Należy też podać swoje imię i nazwisko oraz adres e-mail. Wysłanie maila będzie oznaczało wyrażenie zgody na przetwarzanie danych osobowych na zasadach określonych na stronie internetowej „Gazety Uniwersyteckiej”, w zakładce Konkursy (<https://gazeta.ug.edu.pl/konkursy/>).

Termin nadsyłania rozwiązań: do 15 lutego 2024 roku

Adres e-maila, na który należy wysłać rozwiązania: gazeta@ug.edu.pl

POZIOMO:

1. Nazwisko bohatera pracy doktorskiej dr Beaty Bartczak
2. Miejsce, w którym 23 listopada 2023 roku odbyło się spotkanie z prof. Jackiem Zauchą
3. 1670 z artykułu Łukasza Krajnika
4. Pasja Uli Haber i Emilii Czajewskiej
5. 17 listopada 2023 roku mieli swoje święto na Wydziale Ekonomicznym
6. Uczestnicy konkursu na „Wyjątkową kartkę świąteczną”
7. Nazwisko koordynatora Mariny Innowacji UG
8. Doktor Magdalena Zdrowowicz-Żamojć
9. W nazwie gali, która odbyła się 17 stycznia br. w Bibliotece Głównej UG
10. Nowa audycja Radia MORSE, poświęcona kołom naukowym i organizacjom studenckim
11. Imię autorki artykułu na temat projektu reSEArch-EU

HASŁO GŁÓWNE ułoży się pionowo z liter z pól wyróżnionych szarym kolorem.

WERNISAŻ WYSTAWY PRAC ŁUKASZA ROGIŃSKIEGO Z CYKLU „MISTRZ I MAŁGORZATA” W BIBLIOTECE UG

LUTY 2024 REPERTUAR

9.02.24 pt.

18:00
SETKI BOBRÓW (2022)
reż. Mike Cheslik
+ spotkanie z Robertem
Siwczkiem (Klatki na oczach)

22.02.24 czw.

17:00
PODEJRZANA (2022)
reż. Chan-wook Park

spotkanie z Patrycją Włodek
wokół książki „*Wszystko
noir?*”. *O inspiracjach
i wariantach – życie po życiu
film noir*

26.02.24 pon.

17:00
AKADEMIA POLSKIEGO FILMU
**OTWARCIE SEMESTRU
LETNIEGO**

szczegóły wkrótce

27.02.24 wt.

17:00
AKADEMIA FILMU
DOKUMENTALNEGO
**OTWARCIE SEMESTRU
LETNIEGO**

szczegóły wkrótce

28.02.24 śr.

18:00
CYKL: DEKALOG
DEKALOG V (1988)
reż. Krzysztof Kieślowski

+ spotkanie z Mirosławem
Baką

29.02.24 czw.

18:00
CINEMATIC POLAND
**WIEŻA. JASNY DZIEŃ
(2019)**
reż. Jagoda Szcel

film z angielskimi napisami

Centrum
Filmowe UG
im. Andrzeja
Wajdy

Setki bobrów (2022)

Podejrzana (2022)

Dekalog V (1988)

Wieża. Jasny dzień (2017)

Akademia Polskiego Filmu

Akademia Filmu Dokumentalnego

 Jesteśmy
w Bibliotece Głównej
Uniwersytetu Gdańskiego
Wita Stwosza 53
Gdańsk

BILETY: 15,00 Zł
WSTĘP BEZPŁATNY:
SEANSE PONIEDZIAŁKOWE
CINEMATIC POLAND

PATRONAT MEDIALNY

www.gdansk.pl

